

KELET
 Kiadóhivatal: Cluj, Str. ...
 Telefon: ...
 Helyi árak: ...
 Külföldi árak: ...
 Helyi árak: ...
 Külföldi árak: ...

KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Ara 5 lej
 Szerkesztés: ...
 Főszerkesztő: ...
 Kedd, 1935. augusztus 6.
 5695. ÉV. AV 7. XVIII. ÉVF. 173. SZÁM.

Háboru esetén azonnal mozgósítottaknak proklamálják az afrikai angol haderőket

Az olasz-abesszin háboru kitörését csak kitolta a népszövetségi tanács, de nem tette lehetővé

Még nem állapították meg a háromhatalmi értekezlet időpontját. Anglia továbbra is a Szezei-csatorna elzárását mérlegeli. Teljes mértékben fennállanak az ellentétek Olaszország és Anglia között

Az olasz-abesszin viszály igazi válsága szeptember 4-én fog kilődni

A népszövetségi tanács rendkívüli ülésének befejezése után Eden az angol népszövetségi küldöttség tagjainak kíséretében tegnap este repülőgépen Genfből az angol fővárosba érkezett. Eden ma Baldwinnál, majd Hoare külügyminiszternél jelenik meg jelentését végt.

Hazaérkezése után Eden sajtónyilatkozatában azt hangoztatta, hogy ne higgye senki, hogy a Népszövetség, vagy a hatalmak bármelyike háborút megakadályozhat, ha a viszályba került felek egyike elhatározta a háboru-viselést. A háboru kitörését lehet késleltetni. Ebben az irányban Genfben minden meg is történt.

Egyidejű párizsi jelentés szerint a Havas távirati iroda értesülései szerint a francia kormány a hét folyamán tartandó államtanács után tesz kezdeményező lépést a háromhatalmi értekezlet összehívása céljából. Ez ideig még nem állapították meg a háromhatalmi értekezlet időpontját.

Genfben úgy hírlik, hogy a hatalmak kormányai között diplomáciai jegyzékváltás indult meg a háromhatalmi értekezlet előkészítése érdekében.

A nemzetközi politikában szerepet játszó körökben remélik, hogy a hatalmak értekezletén Angliának sikerül a Tana-tó körüli érdekeit kellően megvédelmezni s ezzel a viszály egyik gyújtója kikapcsolódhatik. Még nem tudni, mikor ül össze a háromhatalmi értekezlet. Helyül újban újra délfranciaországi városokat emlegetnek.

Párizsban hírek vannak arról, hogy olasz-abessziniai háboru esetén az angol-francia haderőket lord Allenby parancsnoksága alatt nyomban mozgósítottaknak proklamálják

Egyidejű londoni jelentés szerint az angol Foreign Office berendelte jelentésére a párizsi és bagdadi angol követeket s a jeruzsálemi főbiztost. Az intézkedést az olasz-abessziniai viszály ügyével hozzák összefüggésbe.

Párizsban annak is híre jár, hogy Anglia a Szezei-csatorna elzárását mérlegeli, mert mindenképpen megakadályozandónak tartja az olasz-abesszin háborút.

A kinevezendő ötödik döntőbíró személye tekintetében a legesélyesebb jelöltnek Politis párizsi görög követet tartják.

A háboru veszélye nem mult el Párizs, augusztus 5. A Quotidien a genfi eredményt kommentálva, különösen kihangsúlyozza, hogy a háboru veszélye nem tekinthető elmultnak.

Excelsior római tudósítást közöl, mely rámutat a döntéssel kapcsolatban arra, hogy Mussolini mégsem hagyta kezét megkötött. A Matin is bevallja, hogy a helyzet semmit sem veszített komolyságából. A Paris Soir szerint Mussolini el van határozva, hogy ha szeptember 4-én a Népszövetség tanácsa nem intézi el kielégítően az abesszin ügyet, Olaszország kilép a Népszövetségből.

Ed Echo de Paris azt hangsúlyozza a genfi eredménnyel kapcsolatban, hogy ez csak egy napi fegyverszünetet jelent. A nehézségek szeptemberben semmivel sem lesznek kisebbek. A tanács a mostani eredményei kitölt

a Népszövetség elbukásának időpontját.

Az Oeuvre hasonló szellemben ír s a döntést kétélű fegyvernek minősíti.

A többi lapok megállapítják, hogy a genfi tárgyalások egyik legkielégítőbb eredményének a francia-angol együttműködés felújítását és megerősödését kell tekinteni. A sajtó ennek dacára kiemeli az angol és olasz álláspontok közti eltérést Abesszinia ügyében és az a véleménye, hogy ennek az eltérésnek nyilvánosságra hozatalát csupán elhalasztották.

A Le Matin angol körök egyhangu melegezését emeli ki, amivel a Laval-Eden kollaborációs szellemet méltatják.

Londonban — írja a lap — most az a törekvés nyilvánul meg, hogy a francia-angol összhangot, amit az angol-német hadtengerészeti egyezmény egy pillanatra megzavart, még jobban összekovácsolják, mint valaha.

Ez elég annak bizonyítására, hogy minden kritika, amit Eden népszövetségi tevékenységére mondani fognak, könnyen elhárítható lesz.

A Petit Parisien szerint, dacára a létrejött kielégítő megoldásnak, az Anglia és Olaszország közötti ellentétek ugyanolyan szembenállóak maradnak, mint az ülésszak előtt.

Ha az augusztusi tárgyalások nem fognak közeledésre vezetni és ha Anglia minden erejét és befolyását arra fogja felhasználni, hogy a keletafrikai háborút megakadályozza, akkor Olaszország olyan magatartással fog Anglia ellen fordulni, amilyent a Duce ismételt leiszögezt.

Római jelentés szerint a legtöbb lap aggodalmát fejezi ki a háromhatalmi értekezlet ügyét illetően, de ugyanakkor teljes nyugodtsággal kommentálják a genfi határozatot.

Az angol sajtó véleménye London, augusztus 5. (Rodor). A Times

Ostromállapot Abessziniában

Róma, augusztus 5. Az Addis Abeba-Dzsibuti vasútvonalon állítólag merényletet kíséreltek meg. Emiatt Abessziniában életbe léptették az ostromállapotot. Lehetséges, hogy az intézkedés előjártéka a francia magánkézfben levő vasut abessziniai állami kezelésbe vételének.

A Petit Parisien szerint az abessziniai Narrarban levő francia katolikus misszió épületét megtámadták és felgyújtották. Ugyancsak kifosztották a francia katolikus missziókat Dobbo, Sidamo és Ullamo községekben is. Jarousseau bitorost, Galla apostoli vikáriust halállal fenyegették meg.

Egyidejű jelentés szerint tegnap Addis Abebában hatalmas tömeg vett részt az aduai (1896) háboruban résztvevők gyűlésén, mikor az abesszin csapatok legyőzték az olaszokat. Több szónok igyekezett a fiatalság lelkesedését felkelteni a háboru iránt.

Prága, augusztus 5. Politikai körökben remélik, hogy Jugoszlávia közelebről felveszi a szovjettal a diplomáciai viszonyt s hogy Románia a szovjettel hasonló szerződést köt, mint amilyet Csehszlovákia kötött.

Négyszáz ezer főre emelik az afrikai olasz hadsereg létszámát. Párizs, augusztus 5. A déli lapok közlik a

cikklet ir a genfi eseményekről. Megállapítja, hogy a népszövetségi tanács második határozati javaslatából az tűnik ki, hogy az olasz-abesszin kapcsolatok egész problémája szeptember 4-én lesz tárgyalva a népszövetségi tanács által, tekintet nélkül arra, hogy Olaszország képviselve lesz Genfben vagy sem. Az a véleménye a lapnak, hogy Laval kijelentései, de elsősorban Eden felvilágosításai minden kétséget eloszlatnak a népszövetségi tanács magatartását illetőleg. Amely nem mond le arról, hogy a vitás ügy főbb pontjait megvitassa.

A Times párizsi tudósítója egyébként arról az aggodalomról számol be, ami francia körökben észlelhető a konfliktus lefolyását illetőleg a jövőben.

A tartalom, hogy a tényleges válság szeptember 4-én fog kitörni.

Párizsban azt hiszik, hogy az egyedüli megoldás az lenne, ha kollektív mandátumot adnának a Népszövetségnek és teljes mértékben kielégítenék az olasz követeléseket.

A Daily Telegraph azt hangoztatja, hogy a Népszövetségnek büntető rendszabályokat kell alkalmaznia azon állam ellen, amely az olasz-abesszin viszályban megkezdte az elleneskedést s kétségtelenül megállapítható róla, hogy támadó fél. Helyesebb lett volna, ha a genfi határozat határozottabb jellegű. Ezzel nagy szolgálatot tehetek volna a békének.

A viszály ügyében összeülő háromhatalmi értekezlet feladatát pontosan körvonalazni kell. A hatalmak között az előkészítés érdekében beindított első diplomáciai jegyzékváltás — amit a lap leszögezi — megcáfolta azt a cinikus híresztelést, hogy a hatalmaknak az lenne a céljuk, hogy egymás között felosszák Abessziniát.

Remléni kell, hogy pénzügyi és gazdasági mérlegelések is szerepet fognak játszani abban, ha a háboru sikerrel elkerülhető lesz.

Palesztina jövője

Irta: Lord Melchett

Néhány szóban és írásban kifejeztem a jutató hamis felfogás miatt Palesztina gazdasági és politikai jövője szinte kockán forog. Véleményem szerint a téves felfogások főleg annak a körülménynek tudhatók be, hogy az emberek az utóbbi években a cionizmusban beállott változásokat nem tudták teljesen megérteni. Palesztina lakosságát ma már nem kell úgy elképzelni, mint azelőtt csak kékinges chalucokkal és hosszú, fehérszakállú patriárákkal. Otthonunk betelepítése nem szorítkozhatik örökké kis számú lelkes előfutárokra, akik hajlandóak hivatásukat és jövőjüket feláldozni, hogy ősök országát mint egyszerű pionirok műveljék és közben a legszükségesebb életet folytassák.

Ami ma Palesztinában fejlődik, az egy új és modern élet, telve nagy erővel és jelentős energiákkal a modern, civilizált népelet minden jellegzetességével. Kétezer év óta most először van Palesztinában egy nagy város, amely a legkülönbözőbb problémákkal foglalkozik, de egyuttal ápolja a szépművészetet, színházat, zenét és mindazt, ami egy tökéletes népkultúra jelentős tényezője.

A rendkívül gyors újjáéledési fejlődés sok helyen azt a benyomást keltette, hogy a cionista vezetésben nem lesz meg az a képeség, amely megfelelő szociális felelősséget visel a bevándorlás tempójával szemben. Elkerülhetetlen, hogy a telepítés első idejében a fegyelem ne hagyjon valami kívánni valót. Legutóbbi palesztinai utamon azonban nagy örömmel tapasztaltam, hogy megfelelő intézkedések történtek már abban az irányban, hogy ez a probléma is kielégítően megoldást találjon.

Palesztinai tartózkodásom idején zajlott le a második Makabiada, amelyen ötezer zsidó vett részt, 35 különböző országból. Bebizonyították ezzel, hogy a zsidó nép szervezési és közigazgatási problémáit is könnyen meg tud oldani.

Nincs még egy ország, ahol egy működővelől álló szervezet ennyi nehézséggel szemben eredményesen meg tudott volna küzdeni. Bámulatos volt a rend és fegyelem, nemcsak a Makabiada tagjai között, hanem ami nagyon jellemző, a közönség körében is. Ötvenezer néző vett részt kétszer hetenként a hatalmas rendezvényen, bámulatos nyugalomban és rendben, aránylag kevés rendőr igénybevétele mellett. A szervezésnek ilyen példáját csak egy nagy eszmétől áthatott nép tudja mutatni. A nemzeti és országújraépítés ideálja tudja csak ezt a csodát végrehajtani.

A másik hamis felfogás, amelyre felfigyelnem hívná a figyelmet, a palesztinai pénzügyi helyzetre vonatkozik. Vannak emberek, akik számára a mai pénzügyi helyzetet a tulzalt spekuláció idézte elő. Alithatom, hogy az országban kevés illetéktelen spekuláció folyik, ami mégis van, az elkerülhetetlen az ország fejlődésének következtében. A jelentékeny tőke, amely a kicsiny országban való vállalkozások céljaira beözönlött, meg a munkáshány idézte elő elsősorban a telek értékelését, amely később bizonyára ki fog egyensúlyozódni.

Ha idővel az értéktöbblet el is fog veszni, ez semmiképpen sem fog nagy gazdasági károkat okozni, feltéve természetesen, hogy a pénzpiac és a bankok nem fognak belebocsátkozni könnyelmű kihelyezésekbe. Tapasztalataim szerint ez eddig nem is történt és nem is valószínű, hogy megtörténjen. Palesztinában az emberek sokkal okosabbak, semhogy olyan bankokra bizzák a pénzüket, amelyek az első krízis hírére összeomolnának. Mindenesetre tanácsos lenne törvények útján megakadályozni kicsiny, nem eléggé tőkeerős bankoknak a létrejöttét, mintogy ezek a gazdasági ingadozásoknál elkerülhetetlen zavarok alkalmával nyugtalanságok felidézésére adhatnak okot.

A gazdasági veszedelem az értéktöbblettel kapcsolatosan nem az örült spekulációban rejlik, hnaem a munkaerők hiányában, amely szokatlan magas bérekhez vezetett.



Ez magában véve nem lenne baj és valójában csak fejleszt a nagyon is értékes munkásságát. Az igazi veszedelmek azonban rejlik, hogy a határállamok alacsony bérek, alacsony értékek és adók mellett vállalkozhatnak és ilyen módon veszedelmes konkurrenciát lehetnek a Palesztinában előállított ipari cikkeknek.

Fájdalom, ezen a bajon a nagyobb bevándorlás sem segít, minthogy a bevándorlással kapcsolatos és rendkívül fontos lakáskérdés még mindig nincs megoldva és mindaddig, amíg ezen a téren nem járulnak el az akadályok, nagytömegű bevándorlást nem lehet zökkenésmentesen megszervezni.

A cionizmus gyors és energikus fejlődése minden valószínűség szerint még sok éven át erősödni fog és pedig az Európában és az egész világon mutakozó antiszemitizmus miatt.

Kényszerítő követelmény, hogy a fejlődő területeket ki kell terjeszteni. Nemcsak a mai gazdasági problémák megoldása miatt, hanem a cionizmus jövője érdekében. Általánosan hangzott vélemény, hogy a cionista fejlődési területet ki kell terjeszteni Szíriára is. Véleményem szerint azonban ez katasztrófát jelentene. Évszázadok óta szenvedünk a helyi széjjelszóródottság és a lelki meghasonlással. Az új Palesztina előnyei a kedvezőtlen lelki problémák elhárítására jelennek. Ha Erec Jiszraelbe is be magát ez a baj, akkor ez olyan katasztrófát okozna, amelyeknek következményei szinte beláthatatlanok.

Ha a gazdasági körülményekkel számolunk, akkor azonnali felmerül a transzjordániai terület problémája, amelyet a cionista fejlődés nem hagyhat figyelmen kívül. A Jordán nem lehet határvonal az egyik oldal viruló jöléte és Transzjordánia kétségbeeső nyomora, kultiválatlansága és némelykor éhínsége között. Nem szabad lebecsülnünk a probléma megoldása elé tornyosuló akadályokat, de előtt vagy utóbb a gazdasági szükségszerűség mégis arra fog kényszeríteni bennünket, hogy ezt a kérdést is megoldjuk. Ha egyszer azután meg lesz oldva, akkor az egész cionizmusnak az arculata is meg fog változni. A bevándorlást terület sokkal nagyobb lesz és a sokmillió fontra rugó természeténél fogva gyümölcsöző befektetésekre fog számot tarthatni. Elég munkakör adódik majd zsidók és arabok számára és a világgazdaság szempontjából is nagyobb, most még megműveletlen terület kerül majd megművelés alá, amely egy vagy két generáció pénzeszközzeit, képességeit és munkáját veheti majd igénybe.

Erdethető, hogy egy a brit birodalom nagylelkű védelme alatt álló Nagy-Palesztina sok félreértésre és támadásra adhat okot. De nem szabad elfelejteni, hogy maga a cionizmus is számos félreértésre tárgya volt és még ma is az. Ideáljait még ma is eltorzítják és alkotóit még ma is gyanúsítják.

Azt mondom, hogy Transzjordániát gazdasági szükségesség miatt is az idők során be kell kebeleznünk Erec Jiszrael területébe. Véleményem szerint más kiút nincs is arra, hogy az egész országot holdog és független, önállóan adminisztrált és a brit birodalomhoz tartozó államná tegyék. Az ilyen politikát a Népszövetség nem veheti el, mert teljesen megfelel a mandatórius rendszer szellemének és el sem tudom képzelni, hogy más népek ezt kifogásolhatnák.

Tudatában vagyok a nehézségeknek, amelyek az itt nagy vonalakban felvázolt elképzeléseim elé tornyosulnak. De meg vagyok róla győződve, hogy mégis csak az a belátás fog győzni, amely ezt a tervet találja a legigazságosabb és legbölcsebb megoldásnak arra, hogy kijussunk a mai akadályok hínárjából.

A 7-ik éve fennálló Oradeai (Nagyvárad) Orth. Kóser Zsidó Fiuinternátus

Igazgatósága közli, hogy az 1935-36-os tanévre a beiratkozások megkezdődtek. Az Internátus ezidén egy zuhany- és játékszobával kibővíti áll a növendékek rendelkezésére. Az internátusi növendékek bármely oradeai liceumba, gimnáziumba vagy kereskedelmi iskolába beiratkozhatnak. Tekintettel arra, hogy az idevonatkozó miniszteri rendelet értelmében csak 36 növendék vehető fel, ajánlatos a jelentkezéseket minél sürgősebben eszközölni. Komoly érdeklődőknek prospektust küld az internátus Igazgatósága. SZILAGYI ADOLF tanár Oradea, Str. Delavrancea 17.

Ausztria zsidóságának gazdasági tragédiája

A klerikális front az utolsó csapásra készül a zsidóság ellen. Ausztria burkolt antiszemitizmusának katasztrófális eredményei

Bécs, augusztus 5. A „Salzburger Chronik” című lap legutóbbi számában rendkívül figyelemre méltó cikk látott napvilágot „A zsidóság Ausztriában” címmel. A cikk a „Christliche Presse-Zentrale” utján került a sajtóba, vagyis Czermark professzor a keresztényszocialista párt volt elnökének és dr. Krasser, a bécsi városi iskolatanács elnökének és más klerikális vezetők köréből származik. A rászavazás módjait megírta cikk nyilvánvaló célja a zsidók teljes kiszorítása a szabadpályáról, miután gazdasági, pénzügyi és politikai téren teljesen megbénították már őket. Új propaganda-akció beindításának könnyelhető el ez az írás, melynek jelentőségét nem lehet lebecsülni. A cikk többek között a következőket tartalmazza:

„Még lehetőségek észrevétel nélkül olyan fejlődés ment végbe az utóbbi évtizedek alatt, amit husz esztendővel ezelőtt még nem tartottak lehetségesnek. A zsidóság általában, de különösen a német településeken, olyan hatalmi visszaesést szenvedett, ami példátlanul áll a maga nemében. És itt ne beszéljünk a németországi viszonyokról, ahol a zsidók távolról sem irigylésre méltó helyzetbe kerültek, hanem az ausztriai állapotokról, ahol a zsidóság hatalmi eszközök nélkül, kizárólag saját hibáiból elvesztette befolyásait és jelentőségének legnagyobb részét.

Legvilágosabban látható ez a hanyatlása a zsidóságának pénzügyi, gazdasági és politikai terén. Ha visszatekintünk a háború előtti időkre, láthatjuk, hogy csaknem az egész bank- és börzseélet zsidó kezekben volt. Zsidók uralták a bankokat, a biztosító intézeteket és csaknem mindent, ami pénzügyi dolgokkal állt összefüggésben. Az állam nem szerezhette kölcsönt a zsidó kapitalisták hozzájárulása nélkül. Ausztria nagy bankjai mind zsidó vezetők alatt állottak és a banktisztviselők túlnyomó része is zsidókból állott. A börze is tisztán zsidó birodalom volt. A kereskedelmet és forgalmat is a zsidók uralták és hatalmuk megrendíthetetlennek tűnt.

Ha azonban a mai helyzetképet nézzük, látjuk, hogy a zsidó tőke önmagában összeomlott. Az elzsidótlantási folyamat hatalmas lépéseket tett a vezetés apparátusában. A Nemzeti Bank élén dr. Kiembök áll, a Kredit Anstalt élén dr. Weidenhoffer, mellette dr. van Hengel és dr. Johan. A másik nagy osztrák bankot, a Credit-Institutot szintén megosztották a zsidóktól legfelsőbb vezetésében. A Börzsekamara élén ugyancsak egy volt keresztény politikus áll. Sőt a pénzügyi és hitelintézeti alkalmazottak szakszervezeti képviselőit is teljesen kivették a zsidó kezékből.

A zsidó finác- és börzehatalom büszke épületeiből alig maradt valami. A pénz elértéktelenedése, a hibás spekuláció, a gazdasági krízis — mindez a zsidó tőke milliárdjait morzsolta semmivé.

Egyedül a Rotschild ház helyzete mutatja, mily átalakulás ment végbe Ausztriában. Ezelőtt elegendő volt a Rotschild-ház fejének gyors elhatározása ahhoz, hogy egy nagy bank megmeneküljön az összeomlástól. Nemrég azonban a Rotschild-ház kellett hogy igénybe vegyen segítséget a szanálási akció során. A Rotschild-család nagy háztartását felosztatták, a hatalmas vadászterületeket át kellett adniok az államnak, miután az erdszeti személyzet fenntartása egymagában is óriási összegeket emésztett fel. De ugyanez a sors jutott ki nemcsak a Rotschild-háznak, hanem más tőkeerős zsidó családoknak is, melyek ezelőtt Ausztria konzervatív gazdaságának erős emelét képezték és ma elszegényedtek.

Halálosvégű vadász-szerencsétlenség történt tegnap a Jara völgyében

Egy ismert cluji garázstulajdonos véletlenül agyonlőtte barátját Turma Béla városi hivatalnokot

Cluj, augusztus 5. Tegnap a délelőtti órákban a városban futótűzként terjedt el a hír, hogy vasárnap megismétlődött a néhány év előtti lejtászdótt vadásztragédia. Zöld János ismert cluji autogarázstulajdonos véletlenül lelőtte vadászat közben barátját, Turma Béla városi tisztviselőt. A szerencsétlenül járt ember kórházba szállítása közben elvérzett, míg a tragédia véletlen előidézője, Zöld János idegázkódáson ment keresztül, első pillanatban öngyilkos akart lenni és csak nehezen tudták kicsavarni kezéből a fegyvert.

Vasárnap kora reggel nagyobb társaság indult vaddisznó vadászatra a Fílei havasokba, amely a Jara völgyében fekszik. Az erdő-rész Cluj város tulajdonát képezi. A vadászó társaságban volt Turma Béla és Zöld János is, akik régi vadásztársak és egyébként barátság fűzte őket egymáshoz. Még a délelőtti órákban Vladescu ezredes, a vadászat vezetője elhelyezte a vadászokat leszállásukba. Egy ideig csendben figyeltek a terepet, majd egy idő múlva Zöld az egyik bokorban vaddisznó fejét vélte felbukkanni. Azonnal célzott, elsütötte a fegyvert. A dörrénet vélt-rázó sikoly követte. A társaság tagjai a hang irányába szaladtak, majd az egyik fa tövében megdöbbenve akadtak rá a vérben fetregő Turma Bélára.

Zöld János a szerencsétlenség láttára fegyverrel öngyilkosságot akart elkövetni, csak erélyes duakodás után tudták kicsavarni

kezéből a fegyvert. A szerencsétlen Turmában sérült meg súlyosan, mert a vadásznál használt dum-dum teljesen szétrohasztódott. Hevenyében készített horodgyi a város felé iramodtak vele, mi utközben szerzett kocsival beszállították sebészeti klinikára. Turma azonban megmélőtt az operációs asztalra került. Utközben annyi rengeteg vért vesztett, az egyébként szivgyenge ember nem tudtá a nagy vérvesztéséget. Mint később megállapították, a tragédiát Turmának különös szokása okozta. A szerencsétlenül járt városi tisztviselőnek ugyanis szokott volt, hogy a térére támaszkodva sodor cigarettáit. Ez okozta most végzetes hibát. Mert Turma a szabály ellenére elhagyta kijelölt helyét és az egyik fatörkére támaszkodva cigarettát sodort. Ilyen módon a zótól csak térde tűnt elő. Ezt tévesen össze Zöld, az utközben, hogy vadd fejét látja ki-kibujni a bokor mögül.

A tragikusvégű Turma Béla holttestét nap reggel dr. Hossu városi tisztiorvos Chendi Károly, a büntügyi osztály helyettes vezetője előtt felboncolták és végképp megállapították, hogy a halált elvívte okozta.

Egyébként a szerencsétlenség után Zöld János jelentkezett a rendőrségen, ahol kérelmet nyújtott be a rendőrségen kihallgatás a vadásztársaság többi tagját is, majd jegyzőkönyvet átírték az ügyészségre. A vizsgálat levezetése céljából Ciugudea szolgálatos ügyész és Pulca rendőrkezes még a tegnapi nap folyamán kiszállították szerencsétlenség színhelyére.

Rónaszék (Costiui) gyógyfürdőn 40 százalékos kedvezményt kapnak az Uj Kelet előfizetői

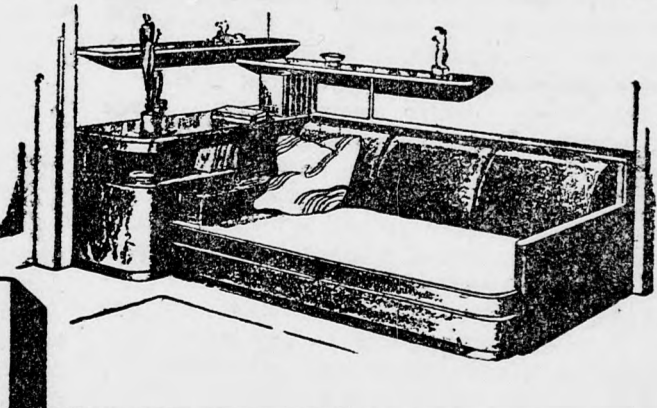
Az Uj Kelet kiadóhivatala és a marosvásárhelyi Astra-között a napokban megállapított a kedvezményt, melynek értelmében az Uj Kelet előfizetői Rónaszék (Costiui) gyógyfürdőn kivételes kedvezményben részesülnek. A megállapodás értelmében az Uj Kelet előfizetői az összes fürdőjegy árából 40 százalékos kedvezményt kapnak. A CFR 50 százalékos kedvezményt adnak a Costiui nyaralóknak. Az ellátás hihetetlenül olcsó, ugyszintén a lakások. A fürdő orth. kóser vendéglő is van. Az Uj Kelet előfizetői a costiui kedvezmények miatti forduljanak Schön Dezsőhöz, lapunk ghetit megbízottjához.

RÁDIÓ MŰSOR

- Kedd, augusztus 6.
- Bucuresti. 12.05: Hangverseny lemezeken. 17: Rádiózenekar. 18.15: A hangverseny folytatása. 19.20: Egy este a régi Bécsben. 20.15: Szimfonikus zene lemezeken. 22: Hangverseny a Lidóból. 22.15: Hírek. 22.25: A hangverseny folytatása.
 - Budapest. 6.45: torna. Utána hanglemezek. 10: Hírek. 12.05: Hegedű, zongora és hárfakoncert. 13.30: Országos Postászenekar. — 14.40: Hírek. 17: Humoros zongoraműsor. 17.55: Szalózene. 19.40: Magyar nóták cigányzenekéssérettel. 20.50: A Boccherini hangverseny közvetítése Torinóból. 21.40: Hírek. 22: Hanglemezek.
 - Bécs. 17.25: Hangverseny. 19.30: Operett-részletek.
 - Hilversum. 19.25: Rádiózenekar. — 22.30: Táncczene.

Székely és Réti BUTORGYÁRT

TARGU-MURE/—BUCURE/TI—BRA/OV



Tervezőink művészete,
Munkásaink szaktudása,
Anyagjaink kiválósága,
nyújtják Önnek azt a biztatást,
mely a butorgyártás előfeltétele.

Hívjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amelyeket Ön magának elképzelt

Szabó a bánzás kedés

Zsidó ügy
Timisoara, augusztus ezelőtt, június elején a sa ség arról tett jelentést, a ségnek, hogy hitlerista sz lezett le. Az ügyészség re vizsgálat indult meg, me falusi gazdát, illetve ipa ak, őt ellen pedig a vizs eljárást.

Hitlerista julában
Az ügyészség nagy eré i a vizsgálatot és tanukij zmények terjedelmes vá amelyben 12 embert állame séggel vádol és a Mar éle rendtörvény alapján A vádirat szerint Siebe éves diáklány, aki éveki Németországban, ahol ga miát hallgatott, ez év tava Sanandreire és nyomban m lerista szervezkedést. Kült kat, könyveket és nyomtat magával Németországból, a hitlerista sejtet szervezett ségben. A szervezet tulajde régiben felosztott nemz szervezet (NEDR) utódja természetesen titokban, de újjáalakulása után 12 műk delkezett.

„Kom
A sejt vezetője a vádirat József kereskedő volt. Az ő tek össze értekezletre az é Brück látta el valamennyi rásokkal. A házkutatás. Sendőörök számos hitlerist könyvet és gazdasági értek e, ezenkívül pedig egy éne amely a „Vér és becsület” megfoglalták több magánterr melyek egyrészt Néme ké, másrészt pedig odairán n a mozgalomról számolta velben a következő kijelen ... eddig szép eredmény iskolai munkával meg va ... egyelőre természetes nek a komédiát a román k Végül több rópiratot talá k, valamint egy fényké a ványat, amelyet a nemze ankásszervezet állított ki részére.

Hitlerista per máccsal
A törvényszék tegnapra tárgyalást a vádlottak kö zsefet, Siebert Jozsef, N József gazdálkodót, Hirsch ost és Seif Mihály, valan Henrik gazdálkodót az ügyé ből vezették elő, míg a többi Hienrik lakatos, Noll János zálkodók, Zornek János és gazdálkodók csendőri kísér entek meg a bíróság előtt édelmént Noll Ferenc dr., sef dr., Sauer József dr., dr., Frecot István dr. és F gyvédek látták el.

„Csak rokonai oss
Brück József kereskedő az sére elmondotta, hogy nem é ősenek. Beismeri, hogy lakás meg a vádban szereplő köny okat, valamint a felosztat agsági lajstromát, ezt azon at céljaira tartotta meg m

Szabadlábra helyezték a bányási hitlerista szervezkedés összes vádlottait

Zsidó ügyvéd mint tolmács a hitlerista perben

Timisoara, augusztus 5. Két hónappal ezelőtt, június elején a sanandrei csendőrség arról tett jelentést a helybeli ügyészségnek, hogy hitlerista szervezkedést leplezett le. Az ügyészség rendelkezése szigorú vizsgálat indult meg, melynek során hét falusi gazdát, illetve iparost letartóztattak, öt ellen pedig a vizsgálóbíró indított eljárást.

Hitlerista sejt a bányási faluban

Az ügyészség nagy erővel terjesztette a vizsgálatot és tanukihallgatások eredményeként terjedelmes vádiratot adott ki, amelyben 12 embert államellenes tevékenységgel vádol és a Marzescu-Mironescu-tele rendtörvény alapján kéri elítélésüket. A vádirat szerint Siebert Jozefin 21 éves diákleány, aki évekig tartózkodott Németországban, ahol gazdasági akadémiát hallgatott, ez év tavaszán tért vissza Sanandreire és nyomban megkezdte a hitlerista szervezkedést. Különböző röpiratokat, könyveket és nyomtatványokat hozott magával Németországból, ezeknek alapján hitlerista sejtet szervezett a bányási körzetben. A szervezet tulajdonképpen a nemrégiben feloszlott nemzeti szocialista szervezet (NEDR) utódjaként működött, természetesen titokban, de már közvetlen tájjalakulása után 12 működő taggal rendelkezett.

„Komédiát játszunk“

A sejt vezetője a vádirat szerint Brück József kereskedő volt. Az ő lakásán gyűltek össze értekezletre az élharcosok és Brück látta el valamennyit fontosabb utasításokkal. A házkutatás alkalmával a csendőrök számos hitlerista folyóiratot, könyvet és gazdasági értekezést foglaltak le, ezenkívül pedig egy énekeskönyvet is. Amely a „Vér és becsület“ címet viselt. A foglaltak több magántermészetű levelet is, amelyek egyrészt Németországból jöttek, másrészt pedig célirányultak és részben a mozgalmáról számoltak be. Az egyik levélben a következő kijelentés szerepel:

„... eddig szép eredményeket értünk el, iskolai munkával meg vagyunk elégedve... egyelőre természetesen tovább játszunk a komédiát a román körökkel...“

Végül több röpiratot találtak a csendőrök, valamint egy fényképes munkaigazonyt, amelyet a nemzeti szocialista munkásszervezet állított ki Siebert Jozef részére.

Hitlerista per — zsidó tolmácsal

A törvényszék tegnapi tüzte ki a fővárosi bíróságot. A vádlottak közül Brück József, Siebert Jozefint, Noll Vilmos és Hirsch Mihály lakosok, a Seif Mihály, valamint Stemper Henrik gazdálkodót az ügyészségi fogházba vezették elő, míg a többi vádlott: Ljess Henrik lakatos, Noll János és Imre gazdálkodók, Zorneck János és Petz Péter gazdálkodók csendőri kíséret mellett jelentek meg a bíróság előtt. A vádlottak védelmét Noll Ferenc dr., Schneider József dr., Sauer József dr., Obadeanu Pál dr., Frecot István dr. és Faur János dr. ügyvédek látták el.

Elsőnek a fővádlott, Brück József kihallgatása következett. Az elnök megállapította, hogy Brück nem beszél az állam ellen, mire a tárgyaló terembe tartózkodó Wiener Mór dr. ügyvédet kérte fel a bányási munkára.

A védők nem emeltek kifogást a zsidó ügyvéd tolmácsi működése ellen...

„Csak rokoni összejevetel volt“

Brück József kereskedő az elnök kérdésére elmondotta, hogy nem érzi magát büntetésnek. Beismeri, hogy lakásában találtak a vádban szereplő könyveket és iratokat, valamint a feloszlott szervezet bányási lajstromát, ezt azonban csak sajtó céljaira tartotta meg magának. A ti-

zenkét vádlott június 1-én, amikor a csendőrök megjelentek, valóban az ő lakásában tartózkodtak, ez azonban csak rokoni összejevetel volt, barátságos beszélgetést folytattak, közben énekeltek is. Semmiféle szervezkedési munkát nem folytattak, az állam törvényeit mindenkor tisztelte.

— Miről beszélgettek aznap este — kérdezte az elnök.

— Eleinte kártyázni akartunk, de nagyon sokan voltunk hozzá és ezért inkább beszélgettünk, majd énekelni kezdtünk. Általában időszerű gazdasági kérdéseket beszélgettünk meg. A „Vér és becsület“ című énekeskönyvből adtunk elő dalokat, többek között „Aki a mai időben élni akar“ címűt, amelynek semmi szimbólikus jelentősége nincsen. A magam részéről tagja vagyok a német néppártnak, amelynek

Egy éjszaka Kieuban...

Hogyan él és mulat egy szovjetorosz város 1935-ben

Bucuresti, augusztus 5. Bucuresti újságírók egy csoportja kéthetes kirándulást tett Szovjetoroszországba. Aurel Căndea, a Dimineata beszarabiai szerkesztője az alábbi színes írásban számol be kievi impresszióiról:

A kievi állomás hatalmas új vasbetonból készült, modern stílusú épület. Az egyenes vonalak egyszerűsége nem takarja az imponáns alkotás kétségtelen eleganciáját. A Perron tele van emberekkel: fontos vonalakra érkező vonatok kereszteszik egymást az állomáson. Az „Intourist“ nevű hivatalos utazási iroda tisztviselője fogad. Kifogástalan francia nyelven tessék az állomás előtt várakozó Lincoln kocsi. Széles és hosszú utcákon keresztül megyünk. Zsufolóság telt autobusok és villamosok jönnek szembe. Ugy látszik, most végződik a munka a hivatalokban. Fehér ruhás, hatalmas termetű rendőrök irányítják a forgalmat.

Nyugateurópai luxussal berendezett szálloda

Megérkeztünk az idegen részére fenntartott „Continental“ szállóhoz, a város centrumában, a Karl Marx utcában. Mult századvégi orosz épület, belseje semmiben sem különbözik a nagy európai városok szállodáitól. Moritül, elegáns hall, bőrfotelek, nehéz perzsa szőnyegek. A portás és a személyzet kávébarna, aransujtásos egyenruhában. Utlevelemet elveszik azzal, hogy elutazásom előtt visszakapom. A szobámban hideg-meleg folyóvíz. Feketeszoknyás, fehér kötényes szoba-asszony szolgál ki.

Ejszakai élet, mint akárhol másutt

Lerakodom, rendbehozom magamat és sétára indulok a városba. Előre figyelmeztettek, hogy egyetlen lépést sem tettek kísérő nélkül. Szó sincs arról. Még csak a portás sem érdeklődik — a legudvariasabb formában sem — afelel, hogy hova me-

Kreiling Péter az elnöke, de soha nem folytattam államellenes tevékenységet.

A következő vádlott, Noll Vilmos gazdálkodó hasonló értelemben tesz vallomást és hangsúlyozza, hogy nincsen tudomása semmiféle szervezkedésről.

Szabadlábra helyezik a vádlottakat

A törvényszéki tanács rövid időre vizsgálata után, majd kihirdeti, hogy mivel a bűnlejek németnyelvű iratok és a per érdekében szükségesnek tartja azok pontos átvizsgálását, elrendeli, hogy az ügyészség gondoskodjék azok románnyelvű fordításáról. Ezért a tárgyalás folytatását október 24-re halasztotta.

Ezután Obadeanu Pál dr. érdemi pergátló kifogást emelt, mert szerinte a törvényszék csak a teljesen befejezett ügyészségi vizsgálat után tárgyalhatja az ügyet. A pergátló kifogást elutasították, mert a törvényszék az érdemi tárgyalást már befejeztéknek nyilvánította. A védők ezután valamennyi fogvatartott vádlott szabadlábrahelyeztetését kérték, amihez a törvényszék hozzá is járult. Mindössze Siebert Jozefint kötelezték, hogy előzőleg adja át utlevelét az ügyészségnek, csak azután kerülhet szabadlábra.



beli. Mindenki annyit vásárolhat, amennyi jölesik. Hitel mindesetre nincs. Az üzletek tele vannak, a személyzet alig győzi a kiszolgálást. Sokat egyazon cikkből nem igen vásárolnak, de sokfelét vesz egy-egy vevő.

A Gastronom után egy kávéháznak is beillő cukrászdába megyek. Kitűnő süteményt szolgáltatnak fel és igazi orosz teát. A kiszolgálás végtelenül udvarias és gyors. Baksis nincs. A pincérek az állami vállalat rendszeresen fizetett tisztviselői. A kávéház tele van vidám és csapongóan jókedvű ifjúsággal. Az asztaloknál élénk diskurzus folyik mindenféléről, politikáról, érzelmekről, üzemi és gyári kérdésekről, családi ügyekről. A fiatalok fehér ruhát viselnek, vászon nadrág, vászoncipő és ukrán motívumokkal hímzett ing. Csak egyik-másikon van sötét színű kabát. A lányok vékony organdi, vagy mar-chizet anyagból készült szoknyát viselnek. Ez az egyszerű ruházatkód nem zárja ki a csint és az elvtársnők többségén meglátszik, hogy izléssel és gondalal állítják össze egyszerű tolettjüket, hogy az elegáns is legyen. Puder, rouge, manikűr teljes úzében vannak. A fogyasztást a fiúk fizetik, bár — amennyire a beszédjükből megérthetem — a lányok is tisztviselőnek, vagy munkás lányok.

Bár és éjjeli lokál

A kávéház után egy „bár“ következik sorra, éjjeli lokál, ahol egy kis zenekar hangjai mellett sört és bort isznak az emberek. Ugyancsak állami vállalkozás. A vendégek idősebb urak, házas emberek, akik feleségüket, sőt nagybácskát gyermekeiket is magukkal hozzák. A sör rossz, a bor drága. De itt nem néznek sem az árra, sem a minőségre. A poharak sűrűn ürülnek. A bort tisztán isszák, a spricer intenzívén ismeretlen Oroszországban. A vendégek egyre vidámabbak lesznek, a nők nemkevesebb. Egyik elvtárs kaukázusi nótát „rendel“ a zenekartól. Keleti melódiait csendülnek fel, különös hangsúly szöveg kíséretében, mintha messze távolságokból jönne... A másik ukrán nemzeti táncot kér és a közönség ovációi közepette eljára a parketten. A zenekar a vendég fölébe huzza a nótát, és a „primás“ kis remunerationt is kap; nem tudom, vajjon a munka-többlet törvényes elleszolgáltatásaképpen, vagy pedig egyszerű borra való címén... Későre jár az idő, midőn elhagyom a bárt. Az utcán jóval kisebb a forgalom. Még egy kis sétát teszek a szállodával szembeni csinos parkban. A padokon fiatal párok, „kék-kékben, szem-szemben...“ Ifjúság és szerelem... ezen a téren a szovjet mítosz tudott újítani. Erős ősrégi törvényei érvényesülnek változatlanul, úgy, ahogy a szerelem istene megszerkesztette őket az Olimpiai magasságokból...“

Csehszlovákiában letartóztatták egy lengyel főtisztviselő feleségét és kisfiát. Varsóból jelentik: A csehszlovák csendőrség Cseh-Sziléziában letartóztatta Raymanova asszonyt, a kattowitzi kormányzóság egyik lengyel főtisztviselőjének feleségét és 10 éves fiát, akik kirándulást tettek a vidékre. A lengyel konzulátus intervenciójára a csavargók otthonába bezárt gyermeket elengedték, anyja azonban továbbra is őrizetben maradt.

Eles támadást intézett Göbbels a náciizmus ellenzéke ellen. Berlinből jelentik: Franck igazságügyminiszter Kölnben, Göbbels pedig Essenben tartott beszédekben élesen támadták a katolikusokat, kommunistákat és a jobboldali szélsőségeket is.

CARMEN SYLVA
a legértékesebb gyógykafásu tengeri fürdőhely
A legjobb iszap — pompás homokstrand
„HOTELUL MOVILĂ“ és HOTELUL BĂILOR
teljesen renoválva a legmodernebb berendezéssel, elegánsak, kellemesek és tökéletes kényelmet nyújtanak az
EUROPA
Román Nemzeti Utazási és Turisztikai Iroda (Bucuresti, Str. Doamnei 1.) vezetése alatt. Szobafoglalások augusztus és szeptemberre az ország összes Európa ügynökségeinél eszközölhetők.



SPORT

Gyengén szerepeltek a Haggibbor uszói Cluj uszóbajnoksági versenyein

Cluj, augusztus 5. (Az Uj Kelet tud.) Szépszámu közönség előtt tartották meg az 1935 évi kerületi uszóbajnokságokat a városi strandfürdő medencéjében. Grigore Seliceanuval az élén a rendezőség dícséretes munkát végzett és sikerült a közönség érdeklődését állandóan felszínre tartani. A város dr. Drăganu polgármester képviselte a versenyen, aki elejétől végig nézte az izgalmas, ha eredményekben nem is kiemelkedő vetélkedést. 25 szám közül (a gyermekversenyeken kívül) csak 12-ben érték el a győztesek az előírt standardokat és nyerték el a kerületi bajnoki címet. Ezek a következők:

100 m szenior gyors: Dózsa KAC 1:13.2.
100 m szenior hát: Aranyossi U 1:23.6.
200 m szenior mell: Aranyossi U 3:10.
3x100 m szenior vegyes staféta: Universitatea (Fehér, Aranyossi, Galea) 4:12.8.
50 m szenior hölgy gyors: Ballóné U 37.2 mp.
100 m szenior hölgy gyors: Ballóné U 1:30.
3x100 m szenior vegyes hölgy staféta: U (Oroszné, Nagy G., Ballóné) 5:16.4.
4x50 m szenior hölgy gyors staféta: U (Frdős, Nagy, Oroszné, Ballóné) 2:54.
50 m junior gyors: Tamás KAC 34 mp.

Paneth Haggibbor holtversenyben Vladonevel első lett a Sincái asztalitenisz kupaversenyen

Bucuresti, augusztus 5. A Gh. Sincái asztalitenisz kupaverseny főtípusú számát tegnap befejezték. Az első helyre holtversenyben Vladone UEC és Paneth Haggibbor kerültek nyolc-nyolc győzelemmel. Második helyen a bucuresti Schapira végzett 7 győzelemmel, harmadik Rapaport 7 győzelemmel, negyedik Donogán KAC.

A tízes döntő eredményeinek egy részét vasárnapi számunkban már ismertettük. További eredmények: Paneth—Steinfeld 21:11, 21:13, Paneth—Schapira 21:10, 21:11, Paneth—Mándi Moscovics 21:12, 21:13, Paneth—Marian Moscovics 21:17, 21:16, Vladone—Paneth 21:19, 22:20, Vladone—Steinfeld 21:17, 21:18, Vladone—Schapira 21:19, 13:21, 22:20, Vladone—Rapaport 21:17, 17:21, 21:18, Vladone—Donogán 21:16, 15:21, 21:19. Az értékes kupát, minthogy szettaránya egy gondolatlan jobb, Vladone nyerte.

A román válogatott asztalitenisz csapat egyébként a közeljövőben Lengyelországban játszik. A csapatot a következőképpen állították össze: Paneth, Vladone, Pop, Marin.

A kormány letiltotta Románia főiskoláinak a budapesti világbajnokságon való részvételét

A Consiliul Federal ülésé

Bucuresti, augusztus 5. A Consiliul Federal tegnap folytatta ülését. A közgyűlést dr. Thea Viorel nyitotta meg. Miután üdvözlő táviratot meszeltettek Károly királynak, kezdődött a plenáris ülés.

Tave Savulescu őrnagy bejelentette, hogy a román kormány azzal az indoklással, hogy Románia főiskolái nincsenek kellőképpen felkészülve, nem engedélyezi a főiskolásoknak a budapesti világbajnokságon való részvételét. A bejelentés érthető megértést kellett és annak érdekében, hogy azt megváltoztassák, dr. Buteanu Aurel akcióit indította.

A Magyarországgal való sportkapcsolatok felvételét illetően a közgyűlés elhatározta, hogy teljesen egyenlő feltételek mellett az érintkezést felveszi. Elhatározták továbbá, hogy a Nemzeti Bajnokság csapatai a vidéken propagandamérkőzéseket kötelesek játszani: a futballbírák utánpótlását, valamint az ifjúsági labdarugást új alapokra fektetik; a szövetség edző köteles a nagyobb vidéki sportcentrumokban is tevékenykedni; a labdarugószövetség a kisegységeket segíteni fogja.

Végül a megüresedett két helyre a tisztikarba ismét Silbermann és Rotaru, pótagoknak Xifandót, Barsut és Brezeanu őrnagyot választották meg.

Ismét Gáll Lajos nyerte Románia maratonbajnokságát

Brasov, augusztus 5. Szépszámu közönség előtt tegnap rendezték meg Románia 1935—36 évi maratonbajnoki versenyét. A versenyt ezúttal is a brasovói Gáll Lajos nyerte 2 óra 51 perc 58 mp idővel. Második Bacoiu (Stadiul Bacaoan) 3 óra 38 mp. Harmadik Tatareanu (STB) 3 óra 13 perc 06 mp. Negyedik Denopold (ERMIS) 3 óra 28 perc. A maratonbajnoksággal egyidejűleg tar-

100 m junior hölgy mell: Sulyok I KAC 1:54.8.
3x50 m junior vegyes hölgy staféta: U (Bátyi, Vlad, Ballóné) 2:39.9.
Mügrás: Hankó U 147 p.

Ami a haggibboristák szereplését illeti, nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, ami részben a rutinhányagnak tudható be. Grün Ernő, aki nemrégben 39.7 mp-t uszolt az 50 m gyermek gyorsuszásban, most karcsapással második lett 40.3 idővel a 40.2-öt uszó Suciú U mögött. A fejlődő Grünwald Éva viszont a multkor elért eredményét jóval megjavítva lett második az 50 m gyermek melluszásban. Meglepetést keltett viszont Benedek Katónak harmadik helye. Ő tőle biztos első helyezést vártak (talán éppen ez volt veresége oka), de tulerős tempóban kezdett, amit azután nem tudott kitartani. Szép stílusa miatt változatlanul a Haggibbor uszógárdájának egyik reménységét képezi. A legközelebbi versenyen, mikor a két Sebestyén-gyermek, Sándor, Róbert és a többi jelenleg távollevő Haggibbor-uszó is jelen lesz, minden bizonyítást több sikert fognak a clujai uszók aratni.

tolták meg Brasovban Románia dekaltonbajnokságát ugyancsak népes részvétellel. A bajnoki versenyt nagy közönség után Maiescu (DVA) nyerte 5252 ponttal. Második Negru (Viforul Dacia) 4954 ponttal. Harmadik Csáklány (JUL) 4922 ponttal. Negyedik Vasile (Bacaul Stadion) 4516 ponttal. Ötödik Jonescu (JAR) 4659 ponttal. A volt bajnok Herold a versenyt feladta. A győztes Maiescu eredményei: 100 m 11.4, 400 m 54.8, 1500 m 6:06.9, 110 gát 16.4. Rud: 3 m. Magasugrás: 155. Súly: 9.48. Táv: 612. Golyó: 38.60. Disc: 27.95.

KÖZGAZDASÁG

Másfélmilliárd lej kölcsönt kapnak a jegybanktól az erdélyi román pénzügyesek

Az erdélyi román pénzügyesek szövetsége, a Solidaritatea bankjegyesület erőteljes akciókat indított annak érdekében, hogy a kötelekbe tartozó bankok konverziós veszteségeinek kikerüléséhez a jegybank nyújtson segítséget. Ezt az akciókat dr. Vlad Aurel volt miniszter, a Solidaritatea elnöke megszervezett sajtókampánnyal támasztotta alá. Bucuresti jelentések szerint sajtókampánnyal tá-

A szövetkezetek átadják a szeszelosztási koncessziók nagyrészét

Cluj, augusztus 5. (Az Uj Kelet tud.) Beszámoltunk azokról a tárgyalásokról, amelyek a szeszelosztási koncessziók birtokába jutott szövetkezetek indítottak azokkal a vállalatokkal, amelyek augusztus elséjéig a szeszelosztást intézték. Ezek a tárgyalások oda irányultak, hogy a szövetkezetek koncessziókat megtartása mellett az elosztást megfelelő berendezéssel és szakértelemmel rendelkező vállalatok lássák el, természetesen haszonrészesedés mellett.

Amint értesülünk, ezek a tárgyalások nagyrészen eredményre is vezettek. Így a Zorile szövetkezet, amely Erdélyben több megyére kapta meg a szeszelosztási koncessziót, minden megyére megállapodást kötött szakmabeli magánvállalatokkal a koncesszió kihasználására nézve. Clujon az Almon S. A. vállalattal kötött a szövetkezet ily megállapodást.

A bucuresti tőzsde az elmúlt héten hullámzó volt. A fixkamatozású papírok piaca elhanyagolt maradt és az árfolyamok hanyatlásra hajlottak. A Stabilizarea az augusztus elséji szelvénybevitál után 3 ponttal 63.75-re lanyhult, a Desvoltarea 2 ponttal 43-ra esett vissza, a Renta Impropriatáreire fél ponttal 40.75-re, az Inzestrarea ugyancsak fél ponttal 59.5-re, az adóbon 23.25-re lanyhult, az 1933 évi Renta változatlanul 42.5 maradt. A bankrészesvények tartották. Az ötven lejes osztalék kifizetése után a Banca Națională részvény 25 lejjel 4825-re ment vissza, a Ro-

Vizipólóeredmények
Cluj. KAC—KMSC 9:0 (4:0). Bajnoki. Biró: Morariu Albin. Gólok: Fodor (4), Gebefügi (2), Dózsa (2), Müller (1) dobták.
Romania—Unirea 3:2 (1:1). Barátságos. Biró: Seliceanu. Góldobók: Billinger, Glück, Dordac, illetve Iordachi és Szilágyi.
UEC—CFR 6:1 (2:1). Barátságos. Biró: Orosz A. Gólok: Széplaki (3), Szabó (2), Nemes, illetve Petrucci dobták.

Futballeredmények
Timisoara. Ripensia—TAC 4:3 (2:0). Barátságos mérkőzés. Góllövők: Bindea (2) Bodola, Kovács, illetve Molnar (2), Iles, Ilsa—Venus 4:1 (1:1).

Brasov. A NAC csapata szombat és vasárnap Brasovban szerepelt. Szombaton este villanyerő mellett 1:1 arányban eldöntetlenül végzett az ACFR-el. Székely és Kovács lötték a gólokat. Vasárnap az oradeai csapat szintén az ACFR ellen állt ki, amelyet ezúttal 4:2 (3:0) arányban győzött le. Góllövők: Bodola, Kovács, Bodola, Rusu, Ströck, Kovács.

Galaji. Crisana—DVA 0:0, barátságos.
Oradea. Electrica—Törekvés 2:0 (1:0).
Satumare. CFR—Kölping 3:0 (1:0).
Targumures. Phoenix—Monopol 2:2 (1:0). (Szombaton). Phoenix—Mures 3:2 (2:0).
Vasó. Lengyel válogatott—Austria (Bécs) (1:0) (1:0).

Buenos-Aires. Argentina válogatott—Spanyol válogatott 6:5. A két válogatott csapat 5-ik idej találkozik.

ZSIDÓ SPORTEGYESÜLETEK FIGYELMÉBE. Az Erdélyrészi Makabi szervezet elnöksége kéri a zsidó sportegyesületeket, hogy amint a Keren Kajemeth körlevélét a Kfar Hamakabi ünnepségre vonatkozólag megkapják, sürgősen hívják meg városaik zsidó szerveinek képviselőit, alakítsák meg a közös rendezőbizottságot, állapítsák meg augusztus hó bármely napjára a sportünnep napját és ezt közöljék az elnökséggel.

Bajnoki érmeiket kap a Nemzeti Bajnokságot nyert Ripensia. A Nemzeti Bajnokságot nyert Ripensia futballcsapata a szövetség határozata szerint bajnoki diplomát és a játékosok érmeiket kapnak. A Ripensia listát terjesztett fel, amelyben felsorolja azon játékosait, akiknek az érme kiosztását javasolja. Ezek: Zombori, Pavlovics, Burger, Hoksári, Agner, Deheleanu, Kotormány, Lakatos, Bindea, Beke, Lázár, Ciolac, Schwartz, Dobay.

Miben rejlik a „Gastro D.” amerikai gyógyszer kitanó hatása az emésztési zavarok gyógyítása terén?

1. Serkenti és normalizálja a gyomorhártya mirigyét, miáltal az emésztést nagyban elősegíti.
2. Fokozza a gyomor és a belek mozgását tehát megszünteti a gyomor- és a bélrenyhességet.
3. Meggátolja a gyomorban és belekben a bevitt ételek erjedését és rothadását és így megakadályozza a mérges gázok fejlődését a gyomorban és a belekben.
4. 10—15 éves krónikus gyomor-, bél-, epe- és vesebetegységeket teljesen meggyógyít a gyönyörü eredményeket ad gyomor- és bélfekélynél.
5. Görcsoldó hatásánál fogva a hirtelen előálló és legerősebb gyomor-, bél vagy epe-görcsrohamokat 10 percen belül megszünteti.

6. Nagyban elősegíti a vese normális működését és a vérből kiválasztott vizeletnek a vesén való átszűrődését.
7. Nagyban elősegíti a táplálékot, a vörös vérésejtek képződését — és a betegség következtében legyengült szervezetnél súlygyarapodást eredményez.
8. Miután a vegetatív idegrendszerre nagy hatást gyakorol, megszünteti a legmáskasabb álmatlanságot és az ideges kimerültséget.

Megrendelhető 120 lej utánvétellel Császár Ernő gyógyszerárban Bucuresti, Calea Victoriei 124 szám.

Termelési koncentrációról tárgyalnak az Ursus és a Dreher-Haggenmacher sörgyárak. Megtartott, hogy az erdélyi sörgyárak több értekezletet tartottak az utóbbi időben Clujon, melynek célját a regáti sörgyári kartellel szembeni védekezés, s ennek megfelelően a termelési koncentrációjának megvalósítása képezte. Az erdélyi sörgyárak között erre nézve általános megállapodást kötöttek, mely szerint a két gyár termelését koncentrálni fogja. Értesülésünk szerint az erre vonatkozó gyakorlati megállapodás létrejött csak napok kérdése.

Beperelik az államot a kismalmok. A kismalmok szövetsége vasárnap gyűlést tartott, amelyen hevesen támadták az új buzaértékesítési rendszert és a malmok új kategóriabeosztását. Egyhangúlag elhatározták, hogy perbe fogják az államot a kiadott intézkedésekért, amelyek a kismalmokat a tönk szélére juttatták.

APRÓ
KÖZLEMÉNYEK
Egyesületi közlemények egy óra 2 lej, vasárnap délután 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Aláíráskérésnek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Feljebb emeltet csak úgy továbbíthatunk, ha portóbeli melléklet van.

Üzemben lévő keményítógyáramhoz videken 200.000 lejjel, lehetőleg aktív társat keresek. Érdeklődéseket „Keményítógyár” jelölégre a kiadó továbbít.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetlen a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „Mare” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Parcellák a Házsongárdban. Hét darab legnagyobb, legszebb parcella a Házsongárd legszebb helyén, szép, emelkedett, kilátásos síma helyen, kitanó termofákkal beültetve leszállított áron eladó. Értekezhetni: Cluj, Str. N. Iorga 5 alatt a tulajdonosnál.

Garzonlakás és butorozott szobák azonnali kiadók Str. N. Iorga 5 sz. alatt.

Három-négyszobás lakást, melyet úgy lehet átalakítani, hogy egy nagyobb terem és egy-két kisebb szobából álljon, kisebb klubhelyiség céljára keressünk sürgősen. Cimeket a kiadóba kérünk „Sürgősen kell” jellegre.

Cluj orvos új típusú, jó állapotban levő diathermiát és quartzlampát keres megvételre. Cim a kiadóban.

Kiadó azonnala legmodernebb 4 szobás urilakás. Calea Regele Carol II. 7.

Eladnék 2—3 parcella Zur-Salom földet. Ajánlatokat továbbít e lap kiadóhivatala „Sürgős” jellegre.

Keresek vidékre izr. urinőt, ki 14 éves leányom német, francia és zongora tanítását vállalja. Werczberger, Visoara, jud. Turda.

Halálos sz lett eg

Lipova, augusztus 5. V. lalos szerencsétlenség t Apollo-mozgósínházban. két fia: Schaller Mihály tettek szolgálatot. Az elő többi a géphelyiségben v hály az előadás közben fe nak, hogy halkitson, mert

A Gest a hága

Rövidese

Bern, augusztus 5. Bert rans németországi zsidó u akít a Gestapo emberei fa mények között elraboltak linbe cipeltek, a svájci ko met külügyminisztérium k tartó huzavona után létre zés. A svájci közvélemén felháborodással foglalt a garázdálkodása ellen és a goknak sorozatos diplomá után sikerült keresztül vir akít a hágai döntőbírósa utaltassék. Az erről szóló követezőképpen hangzik: 1. A döntőbírósa felad megállapítása, hogyan jut cob svájci területre, hogy 1935 március 9-én a német

A jeruzsál

A jeruzsálemi héber egy nista kongresszuson. Az e minden kongresszus alkalm részletes jelentést terjeszt szus elé az elmúlt két évb vékenységéről. A kongressz lön értekezletet fognak tar az egyetem barátai és tám értekezleten Ussischkin, So professzor és az egyetem többi tagjai fogják isme egyetem aktuális problémá kerüli Frumkin jeruzsálemi te, mely „A héber egyetem szövetségének megalakít elő 100.000 tag beszerzese ber 8-án ül össze Luzernb kuratóriuma, majd a juda kuratóriuma tart értekez Hertz Nagy-Britannia fő nöklete alatt.

Felsőbb mintaiskola Jeru Vaad Leumi (nemzeti taná ügyi osztálya és a héber e mintaiskolát létesítettek számára, mely a középisk osztályát öleli fel és a Bet a jeruzsálemi tanítóképző e működni. A jövő tanév ele (1935 szeptember 18.) nyit kola első három osztályát. Alexander Dushkin, a hébe dagógiai fakultásának docer zer Rieger, a Vaad Leumi is

Társas autoca utazások külf

Augusztus 25-én kirándul dapest és Bécsen Kedvezményes v

Jelentkezés az Automobil Irodájában Strada Reg. M lefon 13-12 és Dacia Utaz dea, Bv. Reg. Ferdinand 9 Megfelelő iratok mellett eintézzük. A program m fentartva

o D." amerikai
sa az emésztési
sa teren?

olja a gyomor-
az emésztést nagy-

es a belek mozgá-
gyomor- és a bél-

ban és belekben a
rothadást és így

s gázok fejlődését
en.

gyomor-, bél-, epe-
sen meggyógyít s

gyomor- és bél-

fogva a hirtelen
mor-, bél vagy epe-

belül megszün-

vese normális mű-
asztott vizeletnek a

tápfelvétel, a vö-

— és a betegség
szervezetnél suly-

degrendszerre nagy
zinteti a legmaka-

z ideges kimerült-

utánvételt Császár

Bucuresti, Calea

ol tárgyalnak az

macher sörgyárak

yi sörgyárak több

utóbbi időben Clu-

ati sörgyári kartel-

ennek megfelelően

nak megvalósítá-

gyárak között erre-

rást kötöttek, mely

ését koncentrálni

nt az erre vonatko-

ás létrejötte csak

kismalmok. A kis-

árnap gyűlést tar-

adták az új buza-

a malmok új kate-

gulag elhatározták.

amat a kiadott in-

a kismalmokat a

2 lej, vasárnap

próhírdező 20 lej

calák kedvezmény

ízeltendő. Széles

nk, ha portobély

van.

győráramhoz vide

g aktiv társat ke-

eménytőgyár" jel-

Halálos szerencsétlenség áldozata lett egy lipovai mozigépész

Lipova, augusztus 5. Vasárnap este halálos szerencsétlenség történt a lipovai Apollo-mozgósínházban. A mozitulajdonos két fia: Schaller Mihály és Antal teljesítették szolgálatot. Az előbbi a nézőtérben, utóbbi a géphelyiségben volt. Schaller Mihály az előadás közben felkiáltott bátyjának, hogy halkítson, mert erősek a felvé-

telek. A következő pillanatban megszakadt a film és elsötétedett a terem. Mihály fel-szalad a géphelyiségbe, ahol holtan találta Antal bátyját. Megállapították, hogy vil-lanyáram ölte meg a 30 év körüli fiatal-embert. A tragikus eset annál megdöbbentőbb, mivel immár másodszor fordul elő Lipován hasonló szerencsétlenség.

A Gestapo garázdálkodásai a hágai döntőbiróság előtt

Rövidesen tárgyalásra kerül Berthold Jacob ügye

Bern, augusztus 5. Berthold Jacob emigráns németországi zsidó újságíró ügyében, akit a Gestapo emberei fantasztikus körülmények között elraboltak Svájcban és Berlinbe cipelték, a svájci kormány és a német külügyminisztérium között hónapokig tartó huzavona után létre jött a megegyezés. A svájci közvélemény a legmélyebb felháborodással foglalt állást a Gestapo garázdálkodása ellen és a svájci hatóságoknak sorozatos diplomáciai intervenciók után sikerült kérésztül vinni azt, hogy az ügy a hágai döntőbiróság hatáskörébe utaltassék. Az erről szóló egyezmény a következőképpen hangzik:

1. A döntőbiróság feladata lesz annak megállapítása, hogyan jutott Berthold Jacob svájci területre, hogyan került innen 1935 március 9-én a német hatóságok ke-

zébe és megállapítani, hogy a német kormány ezáltal megsértette-e, vagy sem Svájc területi autonómiáját. Ha a döntőbiróság ezt megállapítaná, úgy hivatva van dönteni a nyújtandó elégtétel felől is.

A 2-ik szakasz a bírák személyéről és a tárgyalások helyéről intézkedik. A 3-ik szakaszban a felek kötelezik magukat, hogy illetékes hatóságaiak útján teljes mértékben támogatják a bíróságot, amelynek jogában áll tanukat kihallgatni és helyszíni vizsgálatokat levezetni. A megállapodástól számított 30 napon belül a felek tízezer márkát, illetőleg 12 ezer 500 svájci frankot deponálnak az elnök kezébe előlegképpen a döntőbirósági eljárás költségeire. A tárgyalásokat német nyelven fogják megtartani.

A jeruzsálemi héber egyetem hírei

A jeruzsálemi héber egyetem a 19. ci-onista kongresszuson. Az egyetem, mint minden kongresszus alkalmával, most is részletes jelentést terjeszt a 19. kongresszus elé az elmúlt két évben kifejtett tevékenységéről. A kongresszus kapcsán külön értekezletet fognak tartani Luzernben az egyetem barátai és támogatói. Ezen az értekezleten Ussischkin, Schocken, Klein professzor és az egyetemi kuratórium többi tagjai fogják ismertetni a héber egyetem aktuális problémáit. Tárgyalásra kerül Frumkin jeruzsálemi főbíró terveze-te, mely „A héber egyetem barátai világ-szövetségének megalakítását irányozza elő 100.000 tag beszervezésével. Szeptem-ber 8-án ül össze Luzernben az egyetem kuratóriuma, majd a judaisztikai intézet kuratóriuma tart értekezletet dr. J. H. Hertz Nagy-Britannia főrabbinjának el-nökleite alatt.

Felsőbb mintaiskola Jeruzsálemben. A Vaad Leumi (nemzeti tanács) közoktatás-ügyi osztálya és a héber egyetem felsőbb mintaiskolát létesítettek fiúk és lányok számára, mely a középiskola hat utolsó osztályát öleli fel és a Betn Hakerenben, a jeruzsálemi tanítóképző épületében fog működni. A jövő tanév elején, Elul 20-án (1935 szeptember 18.) nyitják meg az is-kola első három osztályát. Az iskolát dr. Alexander Dushkin, a héber egyetem pe-dagógiai fakultásának docense és dr. Elie-zer Rieger, a Vaad Leumi iskolainspektora

fogják vezetni. Az új iskola gyakorló in-tézetül fog szolgálni a héber egyetem hallgatói és a tanítóképző növendékei szá-mára, ahol a tapasztalt tanerők irányítása mellett gyakorlati oktatásban fogják ki-képezni magukat. Az iskola növendékeinek számát korlátozni fogják, hogy egyénileg lehessen foglalkozni a tanulókkal és mé-lyebb pedagógiai és tudományos munka helye legyen az intézet.

A héber egyetem és a palesztinai viz-kutatás. A héber egyetem geológiai osztá-lya évek óta résztvesz azokban a kísérle-tekben, melyek új vízforrások felkutatásá-ra irányulnak az épülő országban. Több ízben sikerült a föld geológiai megvizsgá-lásával a furásokat lehetővé tennie és elő-segítenie. Legutóbb Ben Semen kolónia mellett talált új vízforrást dr. Picard a geológiai intézet vezetője asszisztenseinek közreműködésével, ami lényegesen meg-könyviti a zsidó falu további fejlődését.

A Hule-völgy állat- és növényvilágának felkutatása. A héber egyetem állat- és nö-vénytani osztályának közreműködésével a birminghami és oxfordi egyetemek tudom-ányos expedíciót rendeznek a Hule-völ-gybe a vidék állat- és növényvilágának alapos megvizsgálására és állagának fel-vételére. Az expedíciónak ugyan kizárólag tudományos céljai vannak, eredményeinek azonban kolónizátorikus jelentősége is le-het Palesztina északi részének megnyitá-sával kapcsolatosan.

Társas autocar utazások külföldre!

Augusztus 25-én kirándulások Prágába, Bu-dapest és Bécsen keresztül!
Kedvezményes vizumok!

Jelentkezés az Automobil Club Turisztikai Irodájában Strada Reg. Maria 16, Cluj. Tele-efon 13-12 és Dacia Utazási Irodában Ora-dea, Bv. Reg. Ferdinand 9. Telefonszám 988. Megfelelő iratok mellett az utlevélkéresek-et intézzük. A program módosításának joga fentartva.

Részvételi díjak:

Cluj—Budapest és vissza	990 lej
Cluj—Budapest	600 lej
Cluj—Budapest—Wien	1200 lej
Oradea—Budapest és vissza	700 lej
Oradea—Budapest	400 lej

PROGRAM:

Indul Clujról Budapest—Bécsbe: Vasárnap, augusztus 11, 18, 25-én, szeptember 1-én.

Vissza Clujra: kedden, augusz-tus 13, 20 és 27-én, szeptember 3 és 10-én.



Ultra kész?

NE FELEJTSE EL
SORS-
JEGYÉT!

Képzelfe el, milyen kellemes lenne, ha Augusztus 16-án sürgönyt kapna amelyből értesülne, hogy a Sorsjáték 15-iki húzásán EGY MILLIÓT NYERT!

Hogy meglegyen ez a rendkívüli esélye elegendő ha a zsebében van egy sorsjegye.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK



AZ UJ TERV 72.319
nyereményt tartalmaz
140.000 sorsjegy szá-
mára. A nyeremények
összege 284.634.500
lei. 11.098 nyeremény
26.987.912 lei értékben
csak a II. osztályban!

Perieteanu volt miniszter tárgyal Mihalacheval a vaidisták visszatéréséről

Csakugyan likvidálják a „valachicus“-mozgalmat?

Bucuresti, augusztus 5. Azok a hírek, lehet — mint például Mirto — a többiekkel amelyek a vaidistáknak a nemzeti parasztpártba való visszatéréséről szölgtek, újabb megerősítést nyertek. A Curentul című napilap, amely általában a jobboldallal szim-patizál, valószínűleg vaidista körök által sugalmazott cikket közöl, amely szerint kere-sik már a módját annak, hogyan térhetné-nek vissza a nemzeti parasztpártba azok, akik ez év februárjában szolidaritást vállal-tak Vaida Sándorral, illetőleg a numerus valachicus mozgalommal. A Frontul Roma-nescu híveinek egy tekintélyes része már hónapok óta ismét a nemzeti parasztpárt ke-reteiben működik. A 11 volt miniszter kö-zül, akik anak a nagy felütnéstkölt szolida-rizálási nyilatkozatot Vaida mellett aláírták, őt a valóságban nem követte a jobboldali disszidenciát és benmaradt a nemzeti pa-rasztpártban. Közöttük elsőnek Gafencu volt külügyi alminiszter jelentette ki, hogy Vaida személyével szolidáris, de eszméivel nm.

A numerus valachicus-mozgalomhoz csat-lakozott párhivek arra hivatkoznak most, hogy a nemzeti parasztpárt, ha nem is tette magáévá Vaida jelszavait, magáévá tette ak-ciójának alap gondolatát: a román elem min-denekföliött való érvényesülését. A párt veze-rei az utóbbi gyűléseken ilyérszelmű kijelentést tettek.

I. Gr. Prieteanu volt igazságügyminiszter vállalta a feladatot, hogy Mihalachenél el-jár a valachicus-istáknak a nemzeti prasztpártba való visszatérése ügyében.

A Curentul szerint a nemzeti parasztpárt vezetősége nem fog akadályokat gördíteni a visszatérés elé. Kivéve néhány vaidista veze-tőt, akiket amugy is ki akartak zárni a párt-ból és akiknek visszafogadásáról szó sem

szemben megbocsátó álláspontra helyezkdi-k a párt. Mihalache tévedésnek fogja minő-síteni a szakadárak akcióját és meg fogja ál-lapítani, hogy nem forgott fenn komoly ok disszidens mozgalom beindítására.

Amennyiben ez csakugyan megtörténne a közeljövőben, úgy Vaida Sándor mozgalma végleg likvidálnak tekinthető lesz.

— Brüsszelben az olasz fasizmus ellen tüntettek a kommunisták. Brüsszelből jelentik: Nagyobb csoport kommunisták tegnap tüntetést rendezett a nemzetközi kiállítás olasz pavillonja előtt a fasizmus ellen. Be akartak hatolni a pavillonba de annak olasz őrei visz-szaverték őket. Egyik olasz őr megsebesült. A rendőrség szétverte ezután a tüntetőket és Lahaut kommunistá képviselőt letartóztatta, akit kihallgatása után szabadlábra helyeztek. Az olasz pavillon őrségét megerősítették.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

A. E., Oradea. A kérdzett kirándulás je-lentkezési határideje régen lejárt.
L. M., Baia-Mare. Közöld sügösen pontos címedet.

Istenkeresők a kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE
IRTA: SCHÖN DEZSŐ (41)

Igy mutatkozott be a sighet-i szefárd hitközség. S a felvilágosultak meg a bölcsek, a reálisak és a számítók kimondták az ítéletet:

— A Káhánok győztek. Letűnt a Teitelbaumok szerencsecsillaga...

HARMINCNEGYEDIK FEJEZET

Az őszinte háborusodásnak, mely a Minhenhatónak vél szolgálatot tenni, hosszú életet jósolnak a misnabeli bölcsek. Híllél és Sammaj háborúját állítják oda példaként, melyet őszintesége miatt „lesém sumájim” címen aposztrofálnak.

Már pedig, ha egy harc őszinteségének kritériuma a tartósságban rejlik, akkor nyugodtan megállapíthatjuk, hogy a sighet-i háboru az összes magyarországi vallási harcok között a legúszintébb volt.

A harc, mely holmi hitközségi alapszabályok körül keletkezett, véletlenül pattant ki. Számítani lehetett arra, hogy az ellenfelek hamar kifáradnak és napirendre térnek a dolog fölött. Ehelyett ez a háboru ugy borzolta a sighet-i zsidó közélet felületét, mint a tengeri vihar a víz sima tükrét. A háboru harmadik esztendőjében a vihar még állandóan zúgott és a háboru hullámai néha toronymagasságokban tajtékoztak.

A harmadik esztendőben a szefárdoknak kedvezett a szerencse. A kultuszügyi hatóságok elismerték a független szefárd hitközséget és Reb Burechl Wizsnitzer delegált részükre egy saktet. Pár nappal később, hogy a hitközség megkezdte működését, Szmuk Juda felesége fiugyermeknek adott életet és az első „született szefárd bálbosz” tiszteletére olyan ünnepet rendeztek, amilyen Sigheten még nem volt példa. Győzelmi mámorban uszott a szefárd párt.

Reb Lipe Teitelbaum udvarában ezekben a napokban komoly tanácskozások folytak. Meg kellett tárgyalni az újabb haditervet, mert az ellenfél kitűnő stratégiának bizonyult. Azzal, hogy a wizsnitzi rebét és annak táborát bevonták a harcba, a sighet-i machlajke chaszid-háboru színezetét kapta. A háboru megszűnt a Káhánok és Teitelbaumok ügyének lenni, sőt még a szefárdok és ortodoxok harca sem volt többé. Az új sighet-i hitközség körül két rebe-dinasztia: a Hágerek és a Teitelbaumok mérték össze erejüket. Reb Lipe Teitelbaum udvarában ezekben a napokban komolyan aggódottak, mert tudták, hogy a chaszid háboruk eldöntetlenül végződnek. A Teitelbaum-párt győzni akart, chaszid háboruban pedig nem lehet szó győzelemről. A felek ott egyenlő eszközökkel küzdenek a fanatizmus, mely fűti őket, azonos forrásokból táplálkozik; s a végén a harc sorsa nincs eldöntve, legfeljebb a felek kifáradtak és mindenki megmarad továbbra is a maga hité és meggyőződése mellett.

A nagy machlajkeből a sighet-i és wizsnitzi dinasztia harca lett: a sighet-i és wizsnitzi rebek akarata ellenére s anélkül, hogy meg lett volna bennük a háboruskodásra való hajlandóság.

Mert Reb Lipe Teitelbaum két kézzel hadakozott az ellen, hogy sighet-i rabbi legyen. Nyugodtan és zavartalanul élt Técsőn, érezte és sejtette, hogy Sigheten kellemetlenségei lesznek, ezért nem akarta elvállalni a sighet-i rabbi-állást. Még az apja életében keresett kibuvót. Azzal érvelt, hogy a testvérek között nem ő az idősebb, de ha az apja már eliektett ettől, akkor inkább Reb Majse Jozsefot, az uhelyi rabbit válassza, mert ő kitűnő szónok és mindenképpen alkalmasabb a sighet-i állásra. Viszont az apja benne látta a megfelelő embert. Reb Zálmen Lájbj úgy látta, hogy a Teitelbaum-dinasztiának Sigheten kell, hogy legyen a rezidenciája és hogy a dinasztia feje csakis Reb Lipe lehet. Ráparancsolt tehát fiára, hogy vállalja az állást. Reb Lipe Teitelbaumnak fájt a szíve, amiért kitért a háboru, de ha már benne vannak a harcban — gondolta — akkor ugy kell vezetni, hogy el ne bukjanak. S a harmadik esztendőben, amikor már beleléte magát a csatározásba, nemcsak a maga és a családja győzelméért küzdött. Sokkal tovább ment: a sighet-i háboruban az ortodoxia és az egész hitű zsidóság ügyét látta.

Reb Burechl Wizsnitzer ugyancsak fiatal uralkodó volt. Az ő tökéletes chaszid világszemlélete számára idegen volt a szakadás; ismeretlen volt előtte az a tagozódás, mely szerint a zsidó ember hovátartozandóságát bizonyos hitközségi elnevezések határozzák meg. Eljöttek a hivi és kérték egy saktet. Ők nem akarnak más sakter sechitájából enni — mondták. Miért ne adna nekik saktet? Az úkapja okkuppálta Maramurest, ez az ő kincstári birodalma, egy olyan terület, mely fölött az ő dinasztijának a zászlója leng. Miért ne küldhetne oda saktet? — kérdezte magában Reb Burechl. S ha voltak is esetleges aggodalmi, mert hiszen egy ujonnan alakult hitközségről volt szó, „az új hitközség vezetősége eloszlatta azokat is. Az új hitközség kötelezte magát arra, miszerint sakter, dájen, valamint rabbi-választásnál

pontosan a wizsnitzi rebe utasításai szerint fognak eljárni.

Reb Lipe Teitelbaum udvarában ezekben a napokban komoly tanácskozások folytak. Eredetileg arra számítottak, hogy amennyiben az ellenpárt elszakad és külön hitközségbe tömörül ez a hitközség, lassan sorvadni fog és idővel teljesen le fog hanyatlani. Ehelyett azt kellett tapasztalniuk, hogy a szerencse az ellenpárt mellé szegődött és hogy az új szefárd hitközség napról-napra gyarapszik. A Teitelbaum-párt próbált élni egyetlen hathatós fegyverével, az iszurral, viszont ezzel is nagyon nehezen bírt boldogulni. Az ellenpárt megsemmisítésére még csak gondolni sem lehetett.

Az iszurral való támadás nem kecsegtetett nagy sikerrel. Az egész akció gyermekjátéknak tűnt. Mert hát kit kellett vallásgyalázonak bélyegezni? Elsősorban a Káhán-családot, viszont ez a család szinte kivétel nélkül csupa prononszozott chaszidokból állott. Reb Kálmen és gyermekei a sinevei ház hivi voltak, Reb Szrul belzi hívó volt s voltak közöttük nagyszámban wizsnitzi hívók is. Tehát csupa olyan emberek, akik vallási szigorúságban felülmúlták a város átlaglakosait. Azután ebben a hitközségben foglalt helyet Reb Jidele Modern, az ország első talmud kapacitása, akinek a hivatásos rabbiakkal szemben az az előnye is megvolt, hogy nem volt hitközségi alkalmazott és „törájából nem csinált ást”. Olyan rabbi, mint például a balmazujvárosi, kellett, hogy ászzerolja azt a hitközséget, melynek élén Reb Kálmen Káhán, Reb Jidele Modern és Reb Chájem Lájbj Káhán állottak. Olyan rabbinikus tekintély, mint például az ipolysági rabbi, kellett, hogy ászzerolja Maramures legkiválóbb sakterét, akit Reb Burechl Wizsnitzer delegált... Hiába, első fázisában egy ilyen akciónak a legjobb akarat és a legnagyobb buzgalom sem kölcsönözhet komoly jellegűt.

De ennek az akciónak más természetű nehézségei is voltak. A dolgok rendje ugy kívánta, hogy az első iszurt a helybeli rabbinátus adja ki és a kivüállók csatlakozzanak hozzá. A rabbinátus élén azonban Reb Slájme Lájbj Tabák állott, az az ember, aki történetesen Reb Jidele Modern tanítványa volt. A sighet-i ros-besz-din szegény szülők gyermeke volt, Reb Jidele Modern fedezte fel, ő tanította, s az ő támogatásával érte el a legmagasabb polcot, amit egy timármester gyermeke a rabbinikus világban valaha is elérhet. A hálás tanítvány minden szombat délután ellátogatott szerettét és nagyrabcsült mesteréhez, az ő asztalánál fogyasztotta el a harmadik lakomat és a nagyevű mester mutatta meg az utat tanítványának, ha az nem bírt egy halachikus ügyben eligazodni. Ezek után a háboru érdeke azt kívánta, hogy a tanítvány ászzerolja mesterét; a tanítványnak azt kellett mondania, hogy az a hus, amit a mester eszik, tréfe...

A sighet-i ros-besz-din nem akarta az iszurt aláírni. Reb Slájme Lájbj sokkal becsületesebb volt, sem hogy saját lelkiismerete ellen merényletet követett volna el. A hitközségi vezetők látták, hogy amennyiben a sighet-i rabbinátus feje nem írja alá az iszurt, az egész akció ugy megfeneklik, mint a zátonyra futott hajó, amelyet a ciklon ismeretlen vizekre vert ki. A hitközségi vezetők ezért cselhez folyamodtak. Elküldtek egy tanítót a rabbinátus fejéhez, hogy kérdezzen tőle egy „sájlet”. „Reb Slájme Lájbj, — mondta a tanító — szegény melámed vagyok, gyermekeket tanítok. Mindkét pártból való szülők gyermekei tanulnak nálam és én a gyermekek szüleinél kosztolok. Most, hogy a szefárdokról sok szó esik a városban, olyan is akad, aki azt mondja, hogy ászzerolni kell őket. Éppen ezért tudni akarom: vajjon szabad-e nekem szefárd szülőknek étkezniem?” Reb Slájme Lájbj Tabák nem mondott rögtön ítéletet, kérte a tanítót, hogy nézzen be később. Amikor a tanító másodsor jött el, a rabbinátus feje, kijelentette, hogy ő a hitközség fizetett tiszviselője és nem tagadhatja meg az ítélet-mondást senkitől. Ezért kénytelen kimondani, hogy a vallási szabályzatok értelmében a tanítónak nem szabad étkeznie a szefárdokkal. A hitközségi vezetők, akik ebből az alkalomból a szomszéd szobában elrejtőztek, csak erre vártak. Miután az ítélet elhangzott, elbújtak rejtekükből és kérték a ros-besz-dint, hogy ha már itélkezett, írja ki a szefárdok részéről a sakteret és Reb Slájme Lájbj Tabák, a sighet-i rabbinátus feje bekapcsolódott a harcba.

Az ortodox pártnak a rajvonul különböző pontjain súlyos nehézségekkel kellett megküzdenie. Rontotta a fegyelmet és bátortalanná tette a hadsereget az a körülmény, hogy Kolomea rabbi, a hirneves Reb Hillel Koloméjer nem akart állást foglalni az iszurr mellett. Kolomea rabbi, aki Magyarországból került Galiciába, ugy ismerték világszerte, mint az ortodoxia legúszintébb harcosát. Ő volt annakidején a tulzó ortodoxia vezetője, nem türte el az elmemor elmozdítását és fanatikusan ellenlezte a világi nevelést. A zsidó kongresszus előtt betartotta az országot és a haladás legcsekélyebb megmoz-

dulása ellen is agitált mindenütt. Ő hívta össze a híres nagymihályi zsinatot, amely küldöttséget menesztett az uralkodóhoz, hogy a rabbiszeminárium felállításának elejét vegye.

Amikor az iszurr-ügy napirendre került, Kolomea rabbija Sigheten járt. Az ortodox párt vezetői kérték, hogy csatlakozzon az iszurr mellé, de ő megtagadta kérésüket. A szakadás nagy harcosa, aki minden zsidónak kötelességévé tette, hogy a neológoktól tartsa távol magát, mert azok a zsidóság megrontói, — nem akarta aláírni a sighet-i szefárd hitközség elleni iszurt. A kolomeai rabbi látta, hogy a sighet-i zsidóságot nem kétféle felfogás bontotta két pártra és szó sincs arról, hogy vajjon bevigyék-e a kulturát és a haladást a vallási intézményekbe, vagy sem. A konzervatív zsidóság legbuzgóbb agitátorának semmi oka nem volt arra, hogy zsinati határozat, illetve peszák-besz-din gyamánt mondja ki, miszerint a sighet-i szefárdok sechitája „tilalmazott dolog”. Hogy a szefárdok idegenből hoztak saktet? Ő, hiszen sakter ügyben ő maga, ott-hon Kolomeában, a saját városában is alá vetette magát a wizsnitzi ház uralmának. Igaz, kezdetben neheztelt emiatt, zúgolódott és fenyegetőzött, de megnyugtatták. Nem kisebb kapacitás, mint Reb Chájem Száner mondta neki, hogy csak törődjön bele a helyzetbe, mert a wizsnitzi háznak hagyományos joga van sakterek kinevezésére.

Az ortodox párt azért még tovább is kísérletezett az iszurral. Kerítették néhány magyarországi rabbit és ezek kimondták, hogy a sighet-i szefárdokat neológoknak kell tekinteni, mert kiléptek az ortodoxiából s így a neológok ellen kiadott iszurok érvénye a sighet-i szefárdokra is vonatkozik. A szefárd párt ezt olyképpen ellensúlyozta, hogy kerített néhány galiciai rabbit (még hozzá világhírű tudósokat és nagy tekintélyeket) és ezek kimondták, hogy a sighet-i szefárdok szuper-ortodoxok s sechitájukat élvezheti a legvallásosabb zsidó ember is. Ezek a galiciai rabbi kimondták, hogy a szefárdok által a tóra nincs veszélyeztetve, hanem ellenkezőleg: a sighet-i szefárdok megvédelmek a tórát. Hónapokon keresztül folyt ez a „kint a farkas bent a bárány”-szerű játék. Hol az egyik párt kerekedett felül, hol a másik. Az ortodox párt közben rájött arra, hogy más harci metódust kell alkalmaznia. Új irányba kell terelni az egész ügyet.

Közbe jött pedig egy olyan esemény, amely sietette a dolgok kialakulását. A harcok színtere abban az időben ugyanis a nagytemplom volt, mert a szakadás dacára a nagytemplom még mindig közös tulajdon volt. A pártok kölcsönösen provokálták egymást és nem riadtak vissza a legdrasztikusabb eszközöktől sem. A templombontások napirenden voltak. A sighet-i kerület parlamenti képviselője nagyon a szívére vette, hogy kerületében ilyen természetű háborusodások vannak, ezért beleavatkozott a dologba. Egy olyan egyezséget igyekezett létrehozni, amely biztosítsa a nagytemplom rendjét az igazságszolgáltató fórumok döntéséig. Az egyezés alapja az volt, hogy a pártok kizárólagos joggal és felhatalmazással rendelkeznek a templom fölött. Az egyik héten az egyik párt, a másik héten a másik párt. A pártok nem vitatkozhattak többé a tisztségeken és egy esetleges összetűzésnek így elejét lehet venni.

Igen ám, de a derék hónapja elefejtett valamit. Ugy a tárgyaló felek, mint a békebíró kihagyták az egyezségből azt a fontos kikötést, hogy melyiknek kell kápnia az első szombatot, illetve melyik párt nyiss meg az új rendszert. Világos paktum hiányában szükség szerűen már a legközelebbi szombaton összecsapásra kellett, hogy kerüljön a sor. Előrelátható volt, hogy mindkét párt ragaszkodni fog ahhoz, hogy ő kezdje el az először gyakorolni a kizárólagosságot biztosító jogokat. S az is előrelátható volt, hogy a pártok hivi nyomatkosan fogják követelni ezeket a jogokat.

1886-ot irtak, három esztendő telt el a háboru kitörése óta. Ősz volt, pár nappal a nagyünnepek előtt. Szombaton a „ki szécé” kezdetű hetiszakasz olvasták fel a templomokban, a Szentírásnak azt a részletét, mely utasítást tartalmaz arra vonatkozólag, hogy miképpen kell a zsidó honfoglalónak viselkednie, ha kimegy a háboruba. A sighet-i pártok háromesztendő háborus utasítása megérlette a gyümölcsét. Elérkezett a nagy szüret ideje.

Ezen a szombaton már a kora reggeli órákban különböző csoportok szállották meg a templomot. A vezérek hangosan ágáltak. Csillogtak a szemek, tombolt a harci kedv, érezni lehetett a közelgő vihart, mely benne volt a levegőben, mint egy lecsapni készülő villám.

Habár „egyszerű” szombat volt, a templom zsúfolásig megtelt, még mielőtt az ima kezdetét vette volna. Az egypárthoz tartozók intettek egymásnak, átadták a jelszót: hunyorgatással és apró jelekkel biztatták egymást. Közben új csapat érkezett. A rabbi udvarából kiment a parancs: „Veszélyben a templom, meg kell menteni.” Az imaházak közönsége kiáradt az ucára és ennek a közönségnek nagyobbik része ellepte a nagytemplomot. Jöttek a talmud-tóra imaház egyszerű zsidói, jöttek a Felszeg munkásai, jöttek a timárlégyenyek, a mézárosok és a többi szakmák képviselői. A békésebb elemeket komoly aggodalommal töltötte el a szokatlan készülődés. Az első óra nyugodtan telt el. Amikor a sacheriz-imát befejezték és kinyílt a frigszekrény, a dühös tömeg moraja zúgott végig a templomon. Ez a moraj mind hangosabb és fenyegetőbb lett.

(Folytatjuk.)

Modern CS
O
Co
Pieta Unirii 31.

— Hajósszeleűközés a Galatiából jelentik: Galatiában a Marasesti torpedóromboló Stefan cel Mare királyi tengeri erőtlyosan megrongálódott és galati arzenálba szállított.

— Halálosvégű vereke Bucurestiből jelentik: Tegnap kor Nicolae Bolenco muhosossé 261 szám alatt levett. Mulatozás közben illette Procop Catzeno mire a kocsmáros ki akellentállott és egy székkel támadásával szemben rántott elő és leszurta hozzá egy szódásüveggel Bolencót haldokló állapotot Cotzencót viszont letartó.

— HÖLGYEK, ha jól ak forduljanak bizalommal a Cluj, Regele Ferdinand 1

— Gheorghe Pop de 100-ik évfordulója Bucurestiből jelentik: Többezer egybe a fővárosban Gheorghe születése századik évünnepelésére. Vasárnap relikus templomban tartott üvet Russu püspök celebtöbbek között: Maniu Moldovan Valer, Deleu Vtemetőbe vonultak, ahol Moldovan Valer tartott adovan Valer elmondotta, be Gheorghe Pop 300 rom és hogyan börtönözték. 1902-től ő vezette az erdepártot és az új generációtőle tanulta a nemzeti esdelmet. Raducanu a regénemzeti parasztpárt hódEste 200 terítékes bankeManiu is felszóllalt és vis a Gheorghe Pop házában emlékekre.

Az Országos Zsidó Tagozat Str. Saguna 7 sz. alatti Kedden, augusztus 6-án között dr. Binder W. Le

A Hapoel Hadati helyies kéretnek, hogy címeiket 15-ig küldjék be a Cluj, Str. Paris 47 sz. a ságára való tekintettel kérjük a címeiket fenti beküldeni. A Cluj Hapoel

— Öngyilkos lett Bucur kereskedő. Bucurestiből je Royal-szálló egyik szobájá látták Mendel Zoltán br Megállapították, hogy n gezte magát.

— Megnyílt a légiforga Arad között. Bucurestiből gel 8 órakor megnyílt légijárat, amit Szent Pé fel az uralkodó, de csak galomnak.

Pályázati hírd

A Cluj Zsidó Goldmar Zeneegyesület pályázatot teri állás betöltésére. E megtudhatók a Cluj izrae Regele Ferdinand 54. sz. hivatalos órák alatt. Pályázati határidő 1935

HIREK

Modern csillárt olcsón Constructio
Piata Unirii 31. Telefon: 83.

Hajóösszeütközés a galai kikötőben. Galatiból jelentik: Galai kikötőjében tegnap a Marasesti torpedóromboló összeütközött a Stefan cel Mare királyi jachtal. Utóbbi súlyosan megrongálódott és kijávitás végett a galai arzenálba szállították.

Halálósvégi verekedés Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Tegnap éjszaka 1 órakor Nicolae Bolenco munkás a Pantilemonosszé 261 szám alatt levő kocsmában mulatott. Mulatozás közben sértő kifejezésekkel illette Procop Catzeno kocsmáros feleségét, mire a kocsmáros ki akarta dobni. Bolenco ellentárgyát és egy székkel védekezett Catzeno támadásaival szemben. A kocsmáros kést rántott elő és leszurta vendégét és még hozzá egy szódásüveget is fejéhez vágott. Bolencót halálközeli állapotban szállították el. Cotzenót viszont letartóztatták.

HÖLGYEK, ha jól akarnak férjhez menni, forduljanak bizalommal a „MIREA” irodához Cluj, Regele Ferdinand 116.

Gheorghe Pop de Basesti születésének 100-ik évfordulója Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Több ezer főnyi tömeg gyűlt egybe a fővárosban Gheorghe Pop de Basesti születésének századik évfordulójának megünneplésére. Vasárnap reggel a görögkatolikus templomban tartották Tedeumot, amelyet Russu püspök celebrált. Jelen voltak többek között: Maniu Gyula, Raducanu, Moldovan Valer, Deleu Victor, stb. Innen a temetőbe vonultak, ahol Russu püspök és Moldovan Valer tartottak beszédeket. Moldovan Valer elmondotta, hogyan vitte Bécsbe Gheorghe Pop 300 román memorandumát és hogyan börtönözték be ezen tetteért. 1902-től ő vezette az erdélyi román nemzeti pártot és az új generáció Maniuval az élén töle tanulta a nemzeti eszmékért való küzdelmet. Raducanu a regái románság és a nemzeti parasztpárt hódolatát fejezte ki. Este 200 terítéses bankett volt, amelyen Maniu is felszólalt és visszaillesztetett a Gheorghe Pop házában töltött napokra és emlékekre.

Az Országos Zsidó Párt Cluj-i Tagozatának
Str. Saguna 7 sz. alatti jogvédő irodájában kedden, augusztus 6-án délelőtt 1-2 óra között dr. Binder W. Leó tart inspekción.

A Hapoel Hadati helyi csoportok ezuton felkértek, hogy cimeiket legkésőbb augusztus 15-ig küldjék be a cluj-i Hapoel Hadatinak Cluj, Str. Paris 47 sz. alá. Az ügy fontosságára való tekintettel saját érdekében kérjük a cimeket fenti határidőig okvetlen beküldeni. A cluj-i Hapoel Hadati vezetősége.

Öngyilkos lett Bucurestiben egy brasovi kereskedő. Bucurestiből jelentik: A fővárosi Royal-szálló egyik szobájában ma halva találták Mendel Zoltán brasovi kereskedőt. Megállapították, hogy mangánnal megmérgezte magát.

Megnyit a légiforgalom Bucuresti és Arad között. Bucurestiből jelentik: Ma reggel 8 órakor megnyit a bucaresti-aradi légijárat, amit Szent Péter napján avatott fel az uralkodó, de csak ma adtak át a forgalomnak.

Pályázati hirdetés

A cluj-i Zsidó Goldmark Filharmonikus Zenegyület pályázatot hirdet a karmesteri állás betöltésére. Pályázati feltételek megteudhatók a cluj-i izraelita hitközség Cal. Regele Ferdinand 54. sz. alatti irodájában a hivatalos órák alatt.
Pályázati határidő 1935 augusztus 15.
A Vezetőség

Öngyilkos lett a kilencvenes évek nagy gyilkossági perének főszereplője. Salmarról jelentik: Vannak akik még emlékeznek a múlt század kilencvenes éveinek nagy testvérgyilkossági perére. A bűnper értelmi szerzője Pap Béla sátmarmegyei dúsgazdag földbirtokos volt, aki rávette Zsoldics Mihály nevű bérését, hogy löjje agyon öccsét, a 17 éves Pap Elemért, hogy eképpen egyedüli örököse legyen a nagy vagyonnak. Zsoldics végrehajtotta gyilkosságot, amely azonban rövid idő múlva kiderült. Zsoldicsot letartóztatták, aki kihallgatásakor rávallott gazdjára. A bíróság úgy Zsoldicsot, mint Papot kötélláttal halálra ítélte, míg kegyelmi kérvényük alapján a bérés ítéletét életfogytiglani fegyházra változtatták át. Pap Bélát pedig néhány nap múlva felakasztották. Zsoldics az általa fegyházba került. Lassanként ellűttek a nagy per körüli hullámok, sőt még az is visszhang nélkül folyt le, amikor 1915-ben Zsoldicsnak megkegyelmezték jó magaviseletéért. Zsoldics hazament sátmarkörnyéki falujába, ahol 20 évig az emberektől távol élt. Ugyalászik lelkiismerete most sem nyugodott meg, mert az immár 75 éves paraszt tegnap a Micula felé robogó gyorsvonat elé vetette magát és a kerekek halálragasztották az egykori gyilkossági per főszereplőjét.

Asztma és szivbetegség, mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, a bőr megbetegedései és furunkulózis eseteiben a mindig kellemes hatású természetes „Ferenc József” keserűviz az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza. Hirneves európai és amerikai klinikusok tuberkulózis egyéneknél tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a Ferenc József viz használata folytán lényegesen enyhülnek.

Cáfólják, hogy a szovjetsapatok katonai mozdulatokat hajtottak végre Mongólia ellen. Moszkvából jelentik: Hivatalosan cáfólják, hogy szovjetsapatok bizonyos katonai operációkat végeznek Mongolország irányában.

HAZASSÁGI ügyekben forduljon bizalommal „MIREA” közvetítő irodájához Cluj, Regele Ferdinand 116, hol ügyét diszkrétan kezelik.

Veszedelmes német kémet tartóztattak le Brüsszelben. Brüsszelből jelentik: A lapok jelentése szerint a rendőrség letartóztattott egy Josef Primadula nevű veszedelmes német kémet, akit azzal vádolnak, hogy különböző erődítményekről fényképfelvételeket készített és egy Németországban lakó francia emberről kompromittáló iratokat szerzett be, amelyek alapján azt letartóztatták.

A Független Újság új száma gazdag tartalommal jelent meg. A magyar ifjúság politikai gondolkodását tükröztetik vissza Kovács György, Zathureczky Gyula, Cseresnyés Sándor cikkei. A vezércikk az antifasiszta front létesítésének szükségességéről szól, romániai viszonylatban. Ligeti Ernő folytatja Kisebbségi élet bölcsője című cikksorozatát és ezúttal az 1922. évi politikai élet magyar garnitúrájának tevékenységét ismerteti. Erdős cikk Justh mérnökkel kapcsolatosan a harminc éves izzólámpa jubileumáról írott cikk. Az időszerű hozzászólások során Abesz-zinia rabszolga-kereskedéséről, a genfi tanácskozásokról, a citrom drágulásának okairól stb. olvashatunk figyelemreméltó sorokat. Nagy feltűnése számíthat Ravasz László Ars hungarica című cikke, amelyben az élő szó iskolájának jogait és kötelességeit írja meg kivételes írásművészetével. Rónay Márta Heibel ur professzor dilemmájá cimen ír, Engels halálának negyven éves évfordulójáról is megemlékezik a Független Újság. Nagyon változatos a firkák rovat, amelyben a lap megszólaltat két magyarországi szakembert a magyar-román turisztikai jóviszony ápolása érdekében. A színházrovatban a színes film óriási lehetőségeiről írott közlemény. Az irodalom rovat egyik híres német író most megjelent kulturisztóriai című könyvéből mutat be közleményeket. Szabó Imre a világnáboru utáni zsidóság époszát a Magnolia streetet ismerteti. Ezenkívül egy sereg belpolitikai és külpolitikai jegyzet. A népszerű heti revü egyes számainak ára öt lej. Kapható mindenütt, ahol magyar nyelven olvasnak.

8 éve fennálló Schwartz Menyhértné orth. zsidó leánynevelő intézete – internátusában

Oradea, Str. Ep. Clorogariu 8, a beiratások folyamatban vannak. Növendékei a zsidó leánygimnáziumon kívül az összes iskolákat látogathatják. Az internátus a város legszébb helyén, minden iskolához közel, parkos zárt udvarral rendelkezik. Benlakó nyelv-, zene- és korrepetáló tanárnők! Állandó tanárnői és orvosi felügyelet! Mérsékelt díjak! Kitűnő referenciák! Prospektus!

A lengyel okmány még nem foglalt állást a danzigi konfliktus ügyében. Varsóból jelentik: A lengyel kormány még nem foglalt állást a Danziggal keletkezett konfliktusban. A sajtó hevesen támadja a danzigi náciellenes intézkedéseit.

Japán energikus tiltakozó jegyzéket intézett az amerikai külügyminiszteriumhoz egy amerikai folyóirat császárellenes karrikatúrája miatt. Washingtonból jelentik: A japán nagykövetség energikus tiltakozó jegyzéket intézett a külügyminiszteriumhoz a Vanity Fair című amerikai folyóirat egy karrikatúrája ellen, amelyet a japán császárra sértően találtak. A karrikatura a japán császárt úgy ábrázolja, hogy egy kordét hajt, amely a Nobel-békedíjat szállítja haza. A lapot kitiltották Japánból.

Egyetemi tanárok megállapítása szerint biztos határu a

„Bixádi víz”
amely a gyomor, bél, epehólyag és gyomorégési fájdalmak ellen a legjobb, mert használata enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindenütt. Cluj-i lerakat: Vitronin Rt. Calea Regele Ferdinand 70.

A Dor-Chadás nyári tábora. Augusztus 4-én kezdte meg a Dor-Chadás cionista szervezet nyári táborozását a Hídegszamos völgyében. A tábor közösen van megrendezve a Hasomér-Hacair bógér mosávjával és azon résztvesznek a Dor-Chadás vidéki csoportjainak tagjai is. Gazdag kulturprogram és kellemes kirándulások szerepelnek felváltva a tábor napirendjén, mely betetőzését fogja jelenteni a szervezet ezévi aktivitásának. F. hó 11-én, vasárnap a Dor-Chadás irodalmi törvényszékét rendez a táborban, melyen Feuchtwanger „Oppenheim Testvérek” című regénye fog tárgyalás alá kerülni. A zsüri elnöke dr. Hamburg József lesz, a vádat dr. Hermann Dezső képviseli, míg a védelmet dr. Fendrich Ernő látja el. Vasárnap, f. hó 11-én reggel külön autóbuszjárat lesz a táborba a Dor-Chadás, Hasomér Hacair, Bné Avoda barátai, valamint az érdeklődők számára. Résztvételi díj tour-retour 80 lej. Jelentkezni lehet dr. Fendrich Ernőnél (Cluj, Str. Storescu 7b) d. u. 5-7 óra között.

HAZASSÁGOT biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda Cluj, Regele Ferdinand 116.

Orvosi hír. Dr. Büchler Dezső sebész és nőgyógyász, kórházi főorvos, orvosi rendelőjét (Str. Saguna 20 sz. alól) áthelyezte Cal. Reg. Ferdinand 46 sz. alá (Földszint). Telefon 3-99 sz. Rendel. d. e. 9-10. D. u. 1/3-5-ig.

Véres összeütközés Franciaországban királypártiak és antiszemita között. Párizsból jelentik: Chalomban véres összeütközés adódott a királypártiak és az antiszemita között. Több lövést adtak le, egy Logi nevű személy súlyosan megsebesült.

Otto Strasser társát kiutasították Görögországból. Athénből jelentik: Buhamot, aki Strasser Ottó társa, tegnap kiutasították Görögországból. A belügyminiszterium közlése szerint Strassert még nem találták meg, de őt is kiutasítják, mert nincs utlevele.

Kisebbségi hírek a Harmadik Birodalomból. Berlinből jelentik: Ma volt ötven éve annak, hogy von Seeckt tábornok belépett a hadsereg kötelékébe. Fritsch báró főparancsnok ebből az alkalomból a tábornokot szívélyesen köszöntötte. — Juniusban 143 ezer külföldi lépett a birodalom területére. Ebben a számban már jelentős százalékkal vannak képviselve azok, akik az északi és a Keleti-tenger híres fűrdőhelyein nyaraltak. — A külföldi német gyermekek ezres csoportja megtelepítette a doberitzi katonai tábor. Fritsch báró főparancsnok a delután folyamán meglátogatta a gyermekek szállását. — Von Mackensen vezértábornagy lemondott a Sthelm-tagságáról. Elhatározását azzal indokolja, hogy az általános védkötelezettség bevezetése óta már megvalósították a szervezet célját s így nincs értelme további fennmaradásának.

Az Arvagondozó nyaraltatási akciója. Lélekemelő látványban, zsidó szíveknek jól eső érzésben volt részük azoknak, akik az elmúlt szerdán a reggeli órákban a cluj-i állomáson jártak. Gyermekek zsvajva verte fel és tette hangosabbá a pályaudvar zaját. Az Arvagondozó nyaralótelepére indult 160 gyermek, hogy 1 hónapra elfeledje a nyomort és nélkülözést és gyermekei jogaiba lépjen. Három személykocsit foglalt le a gyermekek hada, akiket a gondos rendezőség városok szerint helyezett el a vasúti kocsikba. Az Oradeáról külön vonaton érkezett 50 gyermeket meleg reggelivel várta a cluj-i csoport vezetősége. A gyermekek a legjobb hangulatban tették meg az utat Borgo-Susenig, ahol boldogan szálltak át a dornai kisvasut külön vonatára, amelyet a C. F. R. gyermekek szállítására az Arvagondozó rendelkezésére bocsátott. Bár az ut további részén eső érte el a transportot és a Tihutára való megérkezés is esőben történt, egyetlen hűlés vagy megbetegedés nem következett be, mert a telepvezetőség a gyermekeket azonnal ágyba fektette és meleg kakaóval látta el. Az újonnan épült helyiségek lehetővé tették a korábbi zsúfoltság megszüntetését és a magas létszám dacára, a gyermekek kényelmes elhelyezést nyertek az új hálóhelyiségekben, az étkezés pedig az új és tágas nyitott verandán történik. A telep el látása a leg gondosabban van megszervezve annak dacára, hogy annak földrajzi fekvése a beszerzéseket meglehetősen nehézé teszi. Napi 130 liter tej, 80 kg. kenyér, 10 kg. cukor 5 kg. vaj és 5 kg. iz, 20 kg. hus, a főbb cikkek, amelyekből bőségesen jut a jótétvágyu gyermekeknek. Itt említjük meg, hogy az Arvagondozó vezetősége a telep és az új építkezés megtekintésére e hó 11-én kirándulást rendez Tihutára, amelyen a Központi Bizottság tagjai, az érdeklét gyermekek hozzátartozói kívül bárki részt vehet, akit ez a megszabású zsidó szociális intézmény érdekel. Jelentkezési határidő augusztus 9 péntek délig. Indulás vasárnap reggel 5 órakor bérelt autóbuszokon, visszaérkezés Clujra este 10 óra körül. Résztvételi díj a jelentkezők létszáma szerint cca 200-250 lej. Jelentkezéseket elfogad az Arvagondozó irodája Str. Paris 36. Telefon 6-82.

Orvosi hír. Prof. dr. Veress Ferenc hazaérkezett és rendelését Cluj, Str. N. Iorga 5 sz. alatt újból megkezdi. Rendel. bőr-, nemi-, urológiai- és kozmetikai betegeknek, a nyári hónapok alatt d. e. 10-11-ig.

A Liga Románia Invatamantului élenk tevékenységbe kezdett anélkül, hogy hivatalának megfelelően belföldi és egyelőre a közel-keletre rendezett utazásokkal a népművelődést előmozdítsa. Különös figyelmet szentelnek Palesztinának, ahová igen kedvező lehetőségek mellett, havonként egy-egy csoportot indítanak. A társasutazások gyakorlati kérsztülvitelét az Oficiul de Turism „Amicii Orientului” Bucuresti, Str. Academiei 2. esz-közi.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGÓ MÜSORA:
Ma, kedden utoljára különleges kettős műsor. egy helyért: I. Moszkvai éjszakák. Fősz.: Harry Baur és Annabella. Az utolsó évek legkimagaslóbb filmalkotása. II. Onagysága szobalánya. Szenzáció vigjáték. Fősz.: Szöke Szakáll. Helyárak: 15 és 20 lej.

Holnap, szerdán szenzáció premier: Betyár-becsület. Cowboy sláger és „Sziget”, fősz.: Willy Fritsch, Brigitte Helm.

SZINKÖR MOZGÓ MÜSORA:
(A leghűvösebb nyári mozgó)
A szerelem mestere (Cellini). Pikáns szatíra tele szerelmi kalandokkal, fősz.: Frederic March, Constante Bennet, Fay Wray. Előtte új Micky Mauss.

Csüörtökön: Josef Schmidt.
Az OPERA MOZGÓ MÜSORA:
Hétfőtől: Nem vagyok eladó. Jean Harlow-val.

EDISON MOZGÓ MÜSORA:
Három film: I. Molin Rouge. Káprázatos csodafilm, Molnár Ferenc Testőrjének testvérfilmje. Constance Benettel. II. Pogány vér. Clara Bow-val. III. Híradó. Előadások kezdete: 3, 6, 9 órakor. Helyárak: 7 és 10 lej.

Naponta frissen fejt kóser tehen és bivaly-tej — házhoz szállítva is — kapható Schwartz Ignácnál Str. Iasilor 9.

